

Vinařský věstník

3

2024

Obsah:

Z domova	2
Ze zahraničí	3
Zahraníční trhy s vínem	14

jihomoravský kraj

Ve spolupráci s Jihomoravským krajem zpracoval SVČR
Produkováno s podporou Vinařského fondu ČR.

Z domova

Povolení nové výsadby révy v roce 2024

Tisková zpráva – Pro novou výsadbu révy vinné bylo v roce 2024 vyčleněno 178,3 hektarů. Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ) na základě žádostí od pěstitelů povolil osázet 40,5 hektarů ploch vinic. V porovnání s předchozím rokem se jedná o mírné navýšení ploch.

ÚKZÚZ schválil celkem 84 žádostí splňujících podmínky pro povolení nových výsadeb révy vinné.

Oproti loňsku se požadovaná plocha navýšila přibližně o 9 hektarů na celkových 40,5 hektarů. Z této plochy připadá 90 % nových výsadeb na Moravu a zbylých 10 % na Čechy, kde hodlají vinaři vysadit révu mimo uznané viniční tratě.

Již tradičně byla největší plocha povolena pro velkopavlovickou vinařskou podoblast, a to necelých 37 %, pro slováckou 31 %, mikulovskou téměř 12 %, pro znojenskou podoblast pak pouze necelých 5 %. Pro podoblast mělnickou a litoměřickou vinaři o nové výsadby nežádali.

Z přidělené kvóty pro letošní rok zůstalo nevyčerpáno 137,8 hektarů.

ÚKZÚZ, IVANA KRŠKOVÁ, TISKOVÁ MLUVČÍ, 28. 3. 2024

Výskyt hraboše polního v únoru 2024

Z výsledků únorového monitoringu výskytu škodlivých organismů Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského (ÚKZÚZ) vyplývá mírný pokles populací hraboše polního. Z celorepublikového průměru 822 aktivních východů z nor na hektar (AVN/ha) v lednu, hodnoty dosáhly 754 AVN/ha v únoru, což napříč sledovaných plodin představuje 2,9násobek aktuálního prahu škodlivosti. Vysoké ohrožení porostů trvá v krajích Jihomoravský, Olomoucký, Zlínský, též v krajích Královéhradecký, Pardubický a Středočeský. Lokální problémy byly zjišťovány i v dalších krajích ČR.

Dvě třetiny pozorování proběhly v ozimých a krmných plodinách setých v minulém roce. Zde hodnoty dosahovaly v průměru 534 AVN/ha, což odpovídalo 2,7násobku prahu škodlivosti. Třetina pozorování proběhla ve starších víceletých kulturách, především v porostech krmných plodin a trvalých travních porostů. V nich se průměrný počet AVN/ha pohyboval okolo 1 215, což odpovídá hodnotě 3násobku prahu škodlivosti (zimní práh škodlivosti pro víceleté kultury odpovídá 400 AVN/ha, pro jednoleté kultury 200 AVN/ha). Tato čísla představují ohrožení pro krmné plodiny, které budou na počátku vegetace pod extrémním tlakem tohoto škůdce.

Stále ohrožené zůstávají okresy Jihomoravského, Olomouckého, Královéhradeckého, Pardubického a Zlínského kraje, zde se průměrné hodnoty pohybovaly mezi 973 a 1 300 AVN/ha. Nově se do výčtu zařadil i kraj Středočeský, kde průměrné únorové hodnoty přesáhly 968 AVN/ha.

Hodnoty lokálně přesahující 4 000 AVN/ha byly zjišťovány nejen v porostech krmných plodin, ale i řepky olejky v okresech Kroměřížska, Znojemska, Olomoucka, dále Kutnohorska, Kolínska nebo Příbramska. Ve vojtěšce v katastru Chotouchov na Kolínsku až 15 000 AVN/ha

Mírný pokles populací je pro období předjaří typický, ale při takto vysokých počtech představuje hraboš pro ohrožené okresy extrémní riziko.

Od 1. března se mění práh škodlivosti z 200 AVN/ha na 50 AVN/ha ve všech plodinách, což posune škodlivost na čtyřnásobek současně dosahovaných hodnot.

Na některých lokalitách s přemnoženými populacemi hrabošů ze zimy může dojít ke zhroucení populací, ale na většinu lze předpokládat, že se vysoké počty před startem vegetace udrží. Intenzita výskytu hraboše se v jednom katastru může významně lišit, a to od výskytu nulového, až po výskyt extrémní.

Dne 8. února 2024 ÚKZÚZ v reakci na kalamitní výskyt hraboše polního v předjaří vydal nařízení o povolení kontrolovaného použití přípravků na ochranu proti hraboši. Účinnost nařízení přípravku Stutox II trvá od 8. února 2024 a u přípravku Ratron GW od 28. února 2024, u obou pak končí 6. června.

Připomínáme, že aplikace přípravku musí být nahlášena ÚKZÚZ nejpozději 3 dny před jejím zahájením. ÚKZÚZ provádí kontroly dodržování podmínek aplikace stanovených v nařízení.

Aktuální vývoj populací hraboše polního můžete sledovat na Rostlinolékařském portálu, měsíční souhrny z monitoringu tohoto škůdce jsou pravidelně zveřejňovány na webu ÚKZÚZ.

ÚKZÚZ, IVANA KRŠKOVÁ, TISKOVÁ MLUVČÍ

Falšovaných potravin výrazně ubylo

S ředitelem odboru kontroly, laboratorů a certifikace SZPI Jindřichem Pokorou hovořil o kvalitě potravin na českém trhu Pavel Černý:

Takže se kvalita potravin moc nezlepšuje?

Pozitivní vývoj nastal v oblasti falšování. Ještě před deseti lety jsme měli dost záchyťů potravin, které obsahovaly významně nižší podíl podstatných surovin, než bylo deklarováno. Třeba džemy měly méně ovoce, uzeniny zase málo masa. Takových případů výrazně ubylo a v současnosti se s nimi setkáváme už jenom velmi zřídka. Také víno se falšuje čím dál tím méně. Dříve byla nálezů celá řada, ale teď, když najdeme falšované české nebo moravské víno, je to skoro „svátek“.

Jaká je kvalita restaurací u nás?

Restaurace jsou ze všech námi kontrolovaných segmentů nejhorší. Prakticky při každé čtvrté kontrole odhalíme nějakou závadu. Z kontrol zaměřených pouze na hygienu je to každá třetí. Není to žádná sláva, ale před deseti lety to bylo ještě horší.

STATISTIKA & MY 3/2024

Ze zahraničí

Protesty zemědělců v EU

Protesty zemědělců napříč Evropskou unií proti současné ekonomické situaci, národním i evropským opatřením a dohodám o volném obchodu nadále pokračovaly i v uplynulém týdnu. Ministři zemědělství EU vyzvali v Bruselu dne 26/02/2024 Evropskou komisi, aby zjednodušila pravidla SZP (více samostatná aktualita výše) a vyhověla tak některým požadavkům protestujících zemědělců. Téhož dne proběhla v Bruselu druhá rozsáhlá únorová demonstrace, které se účastnilo více než 1500 traktorů a stovky zemědělců z LT, LV, BE, IT nebo ES, demonstrace se rovněž účastnili zástupci z ČR. Španělští a francouzští zemědělci v minulém týdnu blokovali společné hranice v protestu proti evropským zemědělským opatřením. Francouzský prezident Emmanuel Macron ve snaze vyhovět protestujícím zemědělcům přislíbil zavedení minimálních cen, za které zemědělci budou prodávat své produkty ostatním hospodářským subjektům. Francouzské ministerstvo hospodářství tak započalo práci na stanovení spodních hranic cen na základě výrobních nákladů pro každé odvětví.

FOODNET.CZ/S. 3. 2024

Evropský parlament formálně schválil dohodu týkající se nových pravidel chráněného zeměpisného označování potravin

Evropský parlament dne 28/02/2024 schválil výraznou většinou dohodu evropských institucí týkající se nových pravidel chráněného zeměpisného označování potravin (GIs). Dohoda vyplynula z trialogu, který proběhl dne 24/10/2023 stran pravidel chráněného zeměpisného označování potravin a dalších režimů jakosti pro vína, lihoviny a zemědělské produkty. Cílem dohody je zjednodušit a zefektivnit proces registrace a zkrátit

dobu mezi podáním žádosti a samotnou registrací zeměpisného označení. Nové nařízení zavádí jednotný právní rámec a zkrácený a zjednodušený postup registrace (sloučí rozdílná pravidla platná pro potraviny, víno a lihoviny, která upravují postupy a ochranu zeměpisného označení); zvýší ochranu produktů se zeměpisným označením používaných jako přísady i jejich ochranu online; posílí uznání udržitelných postupů produkce z hlediska environmentální, ekonomické a sociální udržitelnosti; a posílí postavení seskupení producentů. Stávající systém uznaných seskupení producentů, který existuje ve 4 členských státech, bude zachován, zatímco ostatním 23 členským státům bude ponecháno právo dobrovolně zavést systém uznávání. Evropská komise bude i nadále výhradně odpovědná za všechny postupy týkající se zeměpisných označení – posílená role EUIPO (Evropský úřad na ochranu duševního vlastnictví) nebyla podpořena. Dohoda byla v Parlamentu schválena poměrem hlasů 520 pro, 19 proti, 64 europoslanců se zdrželo.

FOODNET.CZ/4. 3. 2024

V předvečer veletrhu PROWEIN vyzývá AREV k naléhavým krokům k řešení problémů, kterým čelí evropské vinařství

V politickém kontextu poznamenaném obnovením hlasování o přírodě v Evropském parlamentu čelí vinařství na kontinentu naléhavým výzvám.

V předvečer stěžejní akce PROWEIN v Düsseldorfu vyjadřuje AREV hluboké znepokojení nad chmurnými vyhlídkami tohoto odvětví. Nedávné demonstrace nepřinesly žádné konkrétní závazky a AREV naléhavě vyzývá budoucí nové poslance Evropského parlamentu k informovanosti a aktivitě.

Je zřejmé, že evropské vinařství se nachází na kritické křižovatce, a AREV vyzývá budoucí zástupce Parlamentu,

aby ve svých projevech a politických programech nepřehlíželi význam tohoto odvětví. Do obnovení Parlamentu zbývá méně než 100 dní, a proto AREV vyzývá politické strany, aby dostály svým závazkům ve prospěch vinařství, a vyzývá ke skutečné politické vůli situaci zvrátit.

Obavy AREV se týkají také poklesu spotřeby některých segmentů vína a ničivého dopadu klimatických změn na vinnice. Prosazujeme řešení, která přizpůsobí výrobu těmto výzvám, a to podporou úzké spolupráce mezi regiony, zeměmi a Evropskou komisí. Místo hledání obětí beránek prosazuje AREV společný přístup k hledání udržitelných řešení.

V tomto předvolebním období vyzývá AREV k bezprecedentní mobilizaci politických a odborných aktérů a vyzývá je ke spolupráci při hledání účinných řešení, která zajistí udržitelnou budoucnost evropského vinařství.

AREV/9. 3. 2024/JS

Předběžná politická dohoda o nařízení o obalech a obalových odpadech v EU

Evropské instituce dosáhly dne 04/03/2024 předběžné politické dohody o nařízení o obalech a obalových odpadech, jehož cílem je řešit nárůst objemu obalových odpadů vyprodukovaných v Evropské Unii, harmonizovat vnitřní trh s obaly a podpořit oběhové hospodářství. Návrh se podle vyjádření Rady zabývá celým životním cyklem obalů. Jsou v něm stanoveny požadavky na zajištění toho, aby obaly byly bezpečné a udržitelné. Toho se má docílit recyklovatelností všech obalů a snížením přítomnosti látek vzbuzujících obavy na minimum. Návrh dále stanoví harmonizované požadavky na označování s cílem zlepšit informovanost spotřebitelů. V souladu s hierarchií způsobů nakládání s odpady má návrh výrazně snížit produkci obalových odpadů, a to stanovením závazných cílů týkajících se opětovného použití, omezením ▶

některých druhů obalů na jedno použití a požadováním toho, aby používání obalů v co největší míře snížily i hospodářské subjekty. Evropské instituce se v předběžné dohodě rozhodly zachovat většinu požadavků na udržitelnost obalů i většinu hlavních cílů, které navrhla Evropská komise. Instituce se rozhodly zpřísnit požadavky Komise například návrhem na zavedení omezení pro obaly obsahující PFAS na trh EU. Stran minimálního obsahu recyklovaného materiálu v plastových obalech instituce zachovaly hlavní cíle pro rok 2030 a 2040, shodli se ale na tom, že z těchto cílů budou vyňaty kompostovatelné plastové obaly a obaly, jejichž plastová složka představuje méně než 5 % celkové hmotnosti obalu. Komise bude muset přezkoumat provádění cílů pro rok 2030 a posoudit proveditelnost cílů pro rok 2040. Do tří let po vstupu pravidel v platnost by Komise měla posoudit stav technologického vývoje plastových obalů z biologického materiálu a na základě tohoto posouzení stanovit požadavky na udržitelnost obsahu biologického materiálu v plastových obalech. Nadbytečné obaly by měly být omezovány například stanovením maximálního 50% podílu prázdného prostoru ve skupinových a přepravních obalech. Výrobci a dovozci by měli zajistit, že hmotnost a objem obalů budou sníženy na minimum, s výjimkou chráněných návrhů obalů (pokud byla ochrana zavedena ke dni vstupu nařízení v platnost, jedná se například o falešná dna). Z požadavků na opětovné použití obalů a povinnosti opětovného plnění instituce vyloučily víno, aromatizované víno, mléko a jiné nápoje snadno podléhající zkáze a obaly používané pro nebezpečné věci nebo velké vybavení a pružné formáty obalů, které jsou v přímém kontaktu s potravinami. Instituce se rovněž dohodly na zavedení obecné pětileté výjimky z dosažení cílů v oblasti opětovného použití, pokud členský stát překročí o pět % cíle v oblasti recyklace pro rok 2025, pokud se členský stát přiblíží splnění svých cílů v oblasti předcházení vzniku odpadů, nebo pokud hospodářské subjekty přijaly podnikové plány pro předcházení vzniku odpadů a jejich recyklaci. Od nových pravidel jsou osvobozeny také mikropodniky. Členské státy budou muset do roku 2029 každoročně zajistit tříděný sběr alespoň 90 % plastových nápojových lahví na jedno použití a kovových nádob na nápoje na jedno použití. K dosažení tohoto cíle budou povinny pro tyto formáty obalů zavést systémy zálohování a zpětného

odběru. Výjimku z požadavku na zavedení systému zálohování a zpětného odběru pro členské státy bude možné uplatnit, pokud v roce 2026 dosáhnou členské státy úrovně tříděného sběru vyšší než 80 % a pokud předloží plán provádění spolu se strategií pro dosažení obecného cíle pro úroveň tříděného sběru ve výši 90 %. Nová pravidla také zavádějí omezení pro některé formáty obalů, včetně plastových obalů na jedno použití na ovoce a zeleninu, potraviny a nápoje, ochucovadla, omáčky v rámci odvětví ubytování, stravování a pohostinství a na malé kosmetické a toaletní výrobky používané v odvětví ubytování (např. lahvičky na šampony nebo tělová mléka) a pro velmi lehké plastové tašky (např. ty, které se na trzích nabízejí pro nebalené potraviny). Omezení jednorázových obalů pro čerstvé ovoce a zeleninu by mělo platit od 01/01/2030. Nyní budou muset předběžnou dohodu schválit evropské instituce. Očekává se, že Výbor EP pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin (COMENVI) předběžnou dohodu přijme dne 11/03/2024, plénum by mohlo návrh schválit dne 22/04/2024. Rada EU by měla návrh projednat dne 08/03/2024 a 25/03/2024. Podle zatím nepotvrzených informací, které se stále mohou měnit, má ale Evropská komise výhrady politickou dohodu podpořit, a to kvůli obavám, že opatření, která mají zajistit rovné podmínky pro evropské zemědělství a dovozy ze třetích zemí, by mohla vést k protekcionismu. Otázkou rovněž zůstává, zda budou vůbec orgány právní služby schopny text předběžné dohody připravit včas pro plenární zasedání dne 22/04/2024, a to s ohledem na jeho komplexnost a složitost. Pokud by orgány právní služby text nestihly připravit, bylo by jeho schválení odloženo až na druhou polovinu letošního roku. Podle informací evropských médií, které zatím rovněž nejsou potvrzeny, by dohodu na úrovni členských států mohla blokovat Itálie a Německo, podobně, jako už tyto státy blokují směrnici o náležitě péči.

STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU, 12.

3. 2024

Evropská komise spustila online dotazníkové šetření pro zemědělce zaměřené na zjednodušení Společné zemědělské politiky

Evropská komise spustila dne 07/03/2024 online dotazníkové šetření

pro zemědělce zaměřené na aktuálně projednávané zjednodušení SZP. Šetření bude probíhat v termínu od 07/03/2024 do 08/04/2024, dotazník je dostupný jak v češtině, tak ve slovenštině. Průzkum by měl Evropské komisi pomoci lépe pochopit obavy evropských zemědělců, určit zdroje administrativní zátěže a složitosti vyplývající z pravidel SZP i dalších pravidel pro oblast zemědělství a potravinářství, a to jak v souvislosti s jejich uplatňováním na vnitrostátní úrovni, tak i s evidenčními a ohlašovacími povinnostmi, které jsou s nimi spojeny. Předběžné výsledky šetření by měly být k dispozici v polovině dubna 2024. Dostupné zde: https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/Public_Consultation_EU_Simplification_2024rs_point_of_view_2024

STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU, 12.

3. 2024

Návrh Komise na revizi SZP

Evropská komise předložila dne 15/03/2024 návrh na revizi některých ustanovení Společné zemědělské politiky s cílem, dle vyjádření Evropské komise, dosáhnout zjednodušení a zároveň zachovat silnou, udržitelnou a konkurenceschopnou politiku pro zemědělství a potravinářství v EU. Cílem návrhů týkajících se podmíněnosti a strategických plánů SZP je snížit zátěž spojenou s kontrolami pro zemědělce v EU a poskytnout jim větší flexibilitu při plnění některých environmentálních podmínek. Evropská komise navrhuje cílený přezkum některých podmínek v nařízení o strategických plánech SZP. Přezkum by se měl týkat následujících opatření:

DZES 8 (mimoprodukční plochy) – zemědělci v EU budou muset na svých pozemcích zachovat stávající krajinné prvky, ale nebudou již povinni vyčlenit minimální část své orné půdy na neprodukční plochy, jako je například úhor. Místo toho se mohou dobrovolně rozhodnout, že část své orné půdy ponechají neproduktivní – nebo založí nové krajinné prvky (např. živé ploty nebo stromy) – a získají tak dodatečnou finanční podporu prostřednictvím ekoschém, která budou muset nabídnout všechny členské státy ve svých strategických plánech SZP. Všichni zemědělci v EU tak budou podle Evropské komise motivováni k tomu, aby udržovali ne- ▶

produkční plochy prospěšné pro biologickou rozmanitost, aniž by se museli obávat ztráty příjmů.

DZES 7 (střídání plodin) – zemědělci v EU budou moci tento požadavek splnit tím, že se rozhodnou buď střídat, nebo diverzifikovat své plodiny v závislosti na podmínkách, kterým čelí, a pokud se jejich země rozhodne zahrnout možnost diverzifikace plodin do svého strategického plánu SZP. Flexibilita provádění diverzifikace plodin namísto pouhého střídání plodin umožní zemědělcům postiženým pravidelným suchem nebo nadměrnými srážkami snadněji splnit tento požadavek.

DZES 6 (půdní pokryv v citlivých obdobích) – členské státy budou mít mnohem větší flexibilitu při stanovování toho, co definují jako citlivá období, a postupů povolených pro splnění tohoto požadavku s ohledem na své vnitrostátní a regionální podmínky a v souvislosti s rostoucí proměnlivostí počasí.

Kromě těchto konkrétních změn Komise navrhuje, aby členské státy mohly některé plodiny, typy půdy nebo zemědělské systémy osvobodit od povinnosti dodržovat požadavky na obdělávání půdy, půdní pokryv a střídání/diverzifikaci plodin (resp. DZES 5, 6, 7). Možné by byly i cílené výjimky, které by umožnily zorání za účelem obnovy trvalých travních porostů v lokalitách Natura 2000 v případě, že jsou poškozeny predátory nebo invazními druhy (DZES 9). Tyto výjimky mohou být ve strategických plánech SZP stanoveny na celé období SZP. Měly by být omezeny z hlediska plochy a stanoveny pouze v případech, kdy se ukáže, že jsou nezbytné pro řešení konkrétních problémů. Evropská komise přezkoumá nezbytné změny, aby výjimky potvrdila a zachovala soulad s celkovými environmentálními cíli plánů.

Malé zemědělské podniky – Evropská komise rovněž navrhuje vyjmout malé zemědělské podniky s rozlohou do 10 hektarů z kontrol a sankcí souvisejících s dodržováním požadavků na podmíněnost. Tím se výrazně sníží administrativní zátěž spojená s kontrolami pro malé zemědělce, kteří představují 65 % příjemců podpory v rámci SZP.

Evropská komise rovněž cílí na posílení postavení zemědělců v dodavatelském řetězci. Komise by měla zahájit sledování výrobních nákladů, marží a obchodních praktik v zemědělsko-potravinářském dodavatelském řetězci, první zasedání expertů by mělo pro-

běhnout během letních měsíců 2024. Komise rovněž navrhuje posílit pravidla platná pro smlouvy, které zemědělci uzavírají s odběrateli v potravinářském průmyslu nebo v maloobchodě, a posílí organizací producentů (v rámci Společné organizace trhu se zemědělskými produkty, SOT). Komise také plánuje realizovat důkladné hodnocení směrnice o nekalých obchodních praktikách v potravinovém řetězci. První zpráva by měla být předložena na jaře 2024, podrobnější hodnocení bude k dispozici v roce 2025. Návrhy budou projednány během Rady ministrů zemědělství dne 26/03/2024.

Stran časovosti implementace Komise předpokládá dvě varianty. V případě rychlého schválení návrhu ze strany ostatních evropských institucí předpokládá Komise v rámci některých opatření účinnost již od roku 2024 včetně jejich retroaktivního uplatnění. V tomto scénáři by pravděpodobně následovala debata o tom, jak nový návrh sladit s již přijatým dočasným opatřením týkajícím se částečné výjimky z uplatňování DZES 8 na letošní rok. Pokud by Evropský parlament a Rada Evropské Unie potřebovaly ke schválení návrhu více času, pak by byla účinnost návrhu s největší pravděpodobností stanovena až od příštího roku.

FOODNET.CZ/18. 3. 2024

Balíček zjednodušující SZP

Komisař pro zemědělství a rozvoj venkova Janusz Wojciechowski vyzval v uplynulém týdnu Výbor Evropského parlamentu pro zemědělství (COMAGRI) k urychlenému dosažení dohody ke zjednodušujícímu balíčku opatření pro Společnou zemědělskou politiku. Balíček opatření Komise předložila dne 15/03/2024. Evropská komise rovněž na začátku března 2024 spustila veřejnou konzultaci ke zjednodušení SZP, konzultace je otevřena do 08/04/2024 a k 19/03/2024 už do ní bylo zasláno téměř 10.000 odpovědí. Evropský parlament by měl opatření přijmout v dubnu 2024 během závěrečných plenárních zasedání, belgické předsednictví svolalo na 26/03/2024 zasedání Zvláštního výboru pro zemědělství, které by podle informací bruselských médií mělo mít za cíl schválit mandát k podpoře zjednodušujících opatření pro ministry zemědělství, kteří budou zasedat na Radě mi-

nistrů. V rámci jednání COMAGRI dne 19/03/2024 většina politických frakcí uvítala návrhy Komise reagující na obavy evropských zemědělců, zazněly ale i stížnosti na to, že jsou europoslanci nuceni prosazovat legislativu ve spěchu. Politická frakce Zelených kritizovala oslabení opatření, která byla zavedena k řešení otázek životního prostředí a změny klimatu. Urychlené přijetí návrhu Komise podpořil mimo jiné i český europoslanec Martin Hlaváček (Renew), komisaře ale zkritizoval a vyzval k tomu, aby Komise reagovala na nízké ceny komodit a dovozy z Ukrajiny a třetích zemí. Veronika Vrecionová (ECR, CZ) rovněž podpořila rychlé schválení a uvedla, že je třeba zemědělcům umožnit pracovat na poli a překonat obrovskou administrativní zátěž.

FOODNET.CZ/27. 3. 2024

Zápis ze schůze parlamentní meziskupiny pro víno, které spolupředsedali poslankyně Evropského parlamentu Irène TOLLERET a poslanec Ignatio Zoido ALVAREZ dne 20. března v Bruselu

Společnost Price Waterhouse Coopers předložila meziskupině Evropského parlamentu pro víno studii hodnotící hospodářský dopad evropského vinařského odvětví. Závěry zdůrazňují významný příspěvek tohoto odvětví k HDP Evropské unie, který v roce 2022 dosáhne přibližně 130 miliard eur, což představuje 0,8 % celkového HDP.

AREV vítá tuto zprávu, která zdůrazňuje klíčovou roli vinařského odvětví v evropských venkovských oblastech, které poskytuje téměř 3 miliony pracovních míst a bojuje proti vylidňování venkova.

Studie zdůrazňuje význam zachování tohoto odvětví prostřednictvím cílených politik, přičemž zdůrazňuje jeho jedinečný model tvorby hodnot a jeho kulturní a environmentální specifika. AREV a další vinařské organizace tuto potřebu shodně vítají.

Zpráva rovněž zdůrazňuje celosvětové prvenství EU v produkci a obchodu s vínem, které do roku 2022 dosáhne 62% podílu na trhu.

Ze socioekonomického hlediska jsou evropské vinice o 37 % ekonomicky výnosnější než jiné trvalé kultury a zároveň nabízejí vysoce produktivní pracovní místa. Víno je také významnou ▶

hnací silou cestovního ruchu, který venkovským oblastem přináší příjmy ve výši téměř 15 miliard eur. Z fiskálního hlediska přispělo toto odvětví v roce 2022 částkou 52 miliard eur, což dokazuje jeho významný dopad na veřejné finance EU.

Kromě toho hrají evropské vinice zásadní roli při zachování biologické rozmanitosti, hospodaření s vodou a ochraně před požáry, čímž přispívají k environmentální udržitelnosti kontinentu.

AREV zdůrazňuje, že díky této studii předložené Evropskému parlamentu nesmíme zapomínat na zásadní roli vinařství v evropském ekosystému, a vyzývá k většímu uznání a ochraně, aby byl zaručen jeho udržitelný rozvoj a trvalý přínos pro Evropu.

AREV blahopřeje ke kvalitě této zprávy, zároveň si však klade otázku, jaká bude budoucnost vinařství.

- Jak je to s přiměřeností produkce vzhledem k vývoji spotřeby?
- A co důsledky klimatických změn?
- A co očekávání spotřebitelů?
- A co veřejné politiky v reakci na tyto otázky?

AREV vyzývá parlamentní strany, aby nezapomínaly na význam révy vinné a vína, které jsou výsostně kulturním, sociálním, ekologickým a ekonomickým produktem.

AREV může jen vyzvat strany, které se hlásí k obraně vína, aby objasnily své postoje k vizi budoucnosti vinařství. Vždyť zůstává důležitou součástí primárního hospodářství.

AREV očekává, že vytvoření pracovní skupiny na vysoké úrovni bude Komisí přijato co nejdříve. V sázce je mnoho a Komise musí spolupracovat s odborníky z tohoto odvětví.

Tato zpráva evokuje hospodářský přínos

- HDP: Odvětví vína přispívá k HDP EU částkou 130 miliard EUR, což představuje 0,8 % celkového HDP, a významně tak přispívá k hospodářské dynamice Evropy.
- Zaměstnanost: S 2,9 milionu pracovních míst představuje toto odvětví 1,4 % zaměstnanosti v EU, což podtrhuje jeho roli hnací síly zaměstnanosti, zejména v odvětví stavebnictví, kde se podílí 20,3 % na zaměstnanosti.
- Zdanění: Vinařská činnost přináší 52 miliard eur na daních, což představuje 0,7 % vládních výdajů v EU.

AREV/AYNARD DE CT/22. 3. 2024/JS

Přibližně 52 miliard eur daňových příjmů z vinařského odvětví v EU

Vinařské odvětví se na hrubém domácím produktu (HDP) EU podílí 130 miliardami eur – to je pouze 0,8 % celkového HDP EU, ale téměř polovinou (47,9 %) celého sektoru zemědělství, lesnictví, rybolovu). Zajímavé je také zjištění, že z tohoto odvětví plyne do pokladny EU každoročně 52 miliard eur daňových příjmů, přičemž pouze 5 % z nich pochází z daní specifických pro víno. Alespoň to tvrdí Sdružení evropských vinařských společností (CEEV) s odkazem na studii společnosti PricewaterhouseCoopers Asesores de Negocios (PwC) z roku 2022.

Podle CEEV je vinařské odvětví nesmírně důležitým zaměstnavatelem, zejména ve venkovských oblastech: celkem 2,9 milionu pracovních míst představuje 1,4 % celkové zaměstnanosti v EU. Počet obyvatel ve venkovských regionech, kde se plocha vinic zvětšuje, výrazně roste ve srovnání s počtem obyvatel v regionech, kde se plocha vinic zmenšuje, uvádí se v dokumentu. „Požehnání proti odlivu obyvatel z venkova,“ říká Mauricio González-Gordon, prezident CEEV. Ziskovost výrobců vína převyšuje ziskovost ostatních zemědělských podniků o 15 % a celková hodnota vývozu vína z EU do třetích zemí činí téměř 18 miliard eur.

Podle CEEV 36 milionů vinařských turistů v rámci EU vytváří roční obrát ve výši přibližně 15 miliard eur. Studie PwC definuje vinařské turisty jako osoby, které navštívily oblasti s vinicemi a vyhledávají „zážitky spojené s vínem“. Byly však zaznamenány i výdaje těchto osob, které se netýkají vína (synergie). Přímé výdaje turistů ve vinařstvích a vinařských muzeích byly v roce 2022 ve výši 1,1 miliardy eur.

WEINWIRTSCHAFT/21. 3. 2024/JS

Francouzi chtějí pořádek i v označování šumivých vín

Celkem 65 francouzských poslanců EP požaduje zásadní změnu SOT vínem v tom smyslu, aby i u šumivých vín byla za zemi původu označována ta země, z níž pochází hrozny, nikoliv kde proběhlo druhotné kvašení, jako je tomu dosud. Jde především o španělské základní víno při výrobě sektů, ze kterého se pak po dalším prokvašení stává fran-

couzské šumivé víno. Vyzývají proto Evropskou komisi, aby tuto výjimku zrušila. Poslanci hovoří přímo o podvodech a klamání spotřebitelů při označování šumivého vína, i když tento „podvod“ je podle pravidel EU legální.

Poznámka překladatele: SOT (společná organizace trhu) s vínem vznikla v roce 1962 a od počátku byla zemí původu vína země, ve které byly vypěstovány hrozny. Ale velcí průmysloví výrobci šumivého a perlivého vína si tehdy prosadili princip, že výrobek pochází z té země, kde u něj byla získána nejvyšší přidaná hodnota. Nakupovali tak nejlevnější hrozny, mošty nebo základní víno po celé Evropě, a protože cena hroznů či základního vína byla podstatně levnější než výsledný produkt, mělo vzniklé šumivé víno legálně svůj původ v zemi, kde byla příslušná fabrika. Může se to na první pohled jevit jako nepodstatná věc, ale má to výrazný vliv na cenu hroznů.

V návrhu usnesení se uvádí, že „jednou z hlavních příčin vinařské krize je nekalá konkurence zahraničních vín, zejména ze Španělska. Pro kupujícího levná vína obsazují pulty našich obchodů, aniž by byla prezentována jako zahraniční. Spotřebitelé nemohou snadno rozlišit mezi těmito dvěma druhy vína a francouzští vinaři se ocitají v konkurenci s víny vyrobenými převážně v zahraničí a za nižší ceny,“ zdůrazňuje 65 poslanců EP. Vzhledem k nekalé konkurenci, které vinaři čelí, vyzývají EK, aby zrušila článek 45 nařízení v přenesené pravomoci č. 2019/33 o ochraně zeměpisných označení s cílem odstranit „výjimku týkající se označování šumivých vín, která umožňuje například španělským vínům vydávat se za francouzská“. Tento návrh se pravděpodobně nebude líbit francouzským výrobcům šumivých vín vyrobených například ze španělských nebo italských vín.

VITISPHÈRE/ALEXANDRE ABELLAN/28. 3. 2024/JS

De(industrializace)viticolizace (úvodník)

S perspektivou, že bude velmi rychle (2024–2025 a 2025–2026 v závislosti na průběhu evropských jednání) vyklučeno přibližně 100 000 hektarů vinic, směřuje francouzské vinařství k masivní restrukturalizaci, která připomíná plán uhelné recese z 60. let: deindustrializace, konverze, přechod atd. Blížící se přenastave-

ní vinařského odvětví bude okamžitě vyžadovat změnu rozsahu celého odvětví: od produkce vína až po následný prodej, včetně dodavatelů, služeb atd. Ačkoli vše bude záviset na výši dostupné podpory a regulačních omezeních, zdá se, že klučení vinic bude v obtížných oblastech červeného vína (Bordeaux, Languedoc, údolí Rhôny atd.) probíhat v masovém měřítku. V některých oblastech regionů Minervois a Entre-deux-Mers bude zapotřebí hodně energie a odolnosti, aby se po likvidaci vinic a v opuštěných sklepech dalo přežít. Pokud si představíme, že francouzské vinařství přijde během několika let o 20 % své plochy, nebude to jen krajina a tvář odvětví, které budou narušeny. Kromě sociálních důsledků pro ty, kteří odejdou, ponесou následky i ti, kteří zůstanou.

Budeme muset podpořit 80 % vinic, které zůstanou, abychom snížili riziko, že v budoucnu dopadnou stejně, když nebudeme chtít podpořit snižování počtu zaměstnanců (rozsah fúzí a slučování vinařství bude zřejmě v budoucnu bezprecedentní), podporu exportu (od gastronomické diplomacie po podporu trhu), přizpůsobení se klimatickým změnám (boj proti jarním mrazům, suchu, deštům atd.), změny ve způsobu výroby vína, změny nabízených produktů (v souvislosti s trhy požadujícími méně alkoholu, více ekologie) a mnoho dalších zásadních záležitostí (převod půdy, nábor zaměstnanců, výměna odrůd atd.).

VITISPHÈRE/ALEXANDRE ABELLAN/22. 3. 2024/JS

Francouzský zákon na ochranu zemědělců

Francouzský Senát schválil dne 12/03/2024 zákon na ochranu zemědělců před rostoucími stížnostmi nových obyvatel venkova na obtěžování zemědělskou činností. Mezi stížnosti patří například ranní kokrhání kohoutů, hluk zemědělských strojů i zvířat nebo zápach hnoje. Francouzské Národní shromáždění návrh zákona schválilo již v prosinci 2023. Stížnosti městských obyvatel, kteří se přesídlili na venkov, posílily zejména během a po pandemii koronaviru. Podle největší francouzské zemědělské organizace FNSEA aktuálně čelí téměř 500 zemědělců žalobám ze strany sousedů, za posledních deset let pak bylo u soudů podáno více než 18.000 žalob. V prosinci loňského roku bylo jed-

nomu chovateli dojnic nařízeno zaplatit 106.000 EUR jako náhradu škody šesti sousedům, kteří si stěžovali na zápach a hluk krav. Zákon, který musí ještě schválit národní parlament, stanoví, že nový obyvatel venkova nemůže žalovat zemědělce za nepříjemnosti způsobené zemědělskou činností, pokud tyto činnosti existovaly již před přistěhováním daného obyvatele do oblasti.

FOODNET.CZ/18. 3. 2024

Francouzský akční plán k ochraně rostlin

Probíhá francouzský strategický akční plán v souvislosti s možným evropským stahováním účinných látek a vývojem alternativních technik ochrany plodin. Jeho rozpočet na rok 2024 činí 146 milionů € pro všechna odvětví dohromady. V odvětví vinohradnictví odborníci identifikovali čtyři kritická použití: regulace černé hniloby, plísně révy (peronospor), fytoplazmového zlatého žloutnutí révy (flavescence dorée, GFDP) a plevelů. Jeho cílem je poskytnout zemědělcům jasnější představu o přípravcích na ochranu rostlin, které možná nebudou moci v příštích letech používat, identifikovat použití, která by mohla být ohrožena, a alternativy, které by mohly být zavedeny. V rámci tohoto plánu bylo MZe vytvořeno osm pracovních skupin, jedna z nich se týká révy vinné.

Celkem je v centru pozornosti 75 účinných látek. U fungicidů pro vinice jsou to tebukonazol, difenokonazol, pyraklostrobin, azoxystrobin, fluopyram, spirroxamin, fluxapyroxad, boskalid, fluopikolid, cymoxanil, dithianon, folpel, měď a metiram (ačkoli posledně jmenovaný byl již stažen). Pokud jde o insekticidy, na seznamu jsou lambda-cyhalothrin, spinosad, etofenprox, emamektin, spinetoram a tau-fluvalinát. Černá hniloba je ve vinicích na vzestupu a existuje vysoké riziko ztráty použití IDM, strobilurinů a kontaktních účinných látek. Pokud budou všechny tyto účinné látky zakázány, zůstane v boji proti této chorobě pouze měď, která je sama na seznamu. Druhý problém se týká plísně révy. Dnešní konvenční strategie je založena na kombinacích kontaktních molekul a unisitů. Pokud však dojde k zákazu kontaktních účinných látek na více místech a snížení počtu unisitů, rezistence vůči ostatním přípravkům se zvýší. A v ekologickém zemědělství je měď je-

dinou účinnou látkou na seznamu. Třetím kritickým použitím je flavescence dorée. Dnes je povinná kontrola GFDP založena na používání insekticidů ze skupiny pyretroidů, a mnohé z nich jsou ohroženy. Pokud se vyvine rezistence vůči této skupině, vinaři je již nebudou moci používat. Pro kontrolu plevelů je nezbytné zachovat používání glyfosátu na vinicích v rámci současných omezení, tedy aplikace v řádku a limit 450 g/ha/rok.

V rámci projektu se zkoumá biologie plísně révy a černé hniloby, hledá se řešení pro udržení mědi při snížených dávkách, a šlechtí se odolné odrůdy. Dalším cílem je navrhnout nové produkční systémy a poznat souvislost mezi prostředím pozemku a epidemiologií. A samozřejmě konečným cílem je zavedení alternativních řešení pro vinaře. Tento projekt SAVOIR je výsledkem partnerství mezi IFV, INRAE a mezioborovými organizacemi. Zahrnuje také část věnovanou PIWI odrůdám, včetně sledování trvanlivosti rezistence vůči plísní révy, vytváření nových genitorů a například identifikaci nových genů rezistence vůči černé hnilobě. Další projekt s názvem PARICI je zaměřen na ekologické zemědělství, včetně vinohradnictví. Zaměřuje se na otázky spojené s používáním mědi.

VITISPHÈRE/CHRISTELLE STEFOVÁ/16. 3. 2024/JS

Vinaři stahují z regálů lahve Bordeaux za méně než 3 eura

Vinaři z Bordeaux pokračují v kontrolách obchodů s vínem, aby odhalili všechny prodejce, které jsou nižší než výrobní náklady: zaměřují se na Lidl a jeho prodej vína, ale navštěvují i další prodejce. Aby vinaři z Fédération Départementale des Syndicats d'Exploitants Agricoles de Gironde (FDSEA 33) dostali z regálů velmi levná bordeauxská vína (od 1,89 €/láhev), navštívili prodejny, a cílové produkty vyřadily. Na prodejních se objevily nápisy „Lidl: pohrdání dobrými věcmi“ nebo „respektujte nás: minimálně 3 eura za láhev“, před ně položili réví a balíky sena a na střechu postavili nákupní vozík.

Tato akce zhruba šedesáti zemědělci v sedmi prodejnách, která vyjadřuje hněv vinařů, jenž v současné době v Gironde vře, je pokračováním akcí ze čtvrtka 7. března, kdy došlo k první blokádě ze strany Collectif Viti 33 (60 de- ▶

monstrantů a 15 traktorů v logistickém centru Lidl v Cestas) a k návštěvě prodejen Lidl v Sainte-Foy, Castillonu a Libourne ze strany Jeunes Agriculteurs de Gironde (zhruba patnáct zemědělců a 2 traktory). Tyto akce mají být varováním pro obchodníky a distributory vína: Nechceme, aby se víno z Bordeaux prodávalo za cenu, která nepokrývá náklady. Víno z Bordeaux za méně než 3 eura musí z regálů, varuje generální tajemník FDSEA 33. Poukazuje na to, že tato ztrátová cena 3 € vychází z minimální cílové ceny 1 250 € za bečku (900 l) prodanou výrobcem. Zatímco FDSEA 33 stále monitoruje transakce s vínem ve velkém, aby zajistila dodržování mezioborového odsouzení cen nižších než 1 000 €/bečka, její generální tajemník upozorňuje, že banky tlačí vinaře v potížích k prodeji vína za každou cenu a že likvidátoři prodávají za ceny, které jsou více než nízké. Proto se ptá řetězců na jejich nákupy ročníku 2023 za tyto první ceny, které táhnou dolů celý trh.

Tuto sobotu nebyl Lidl v Gironde jediným, kdo byl kontrolován. Vinaři navštívili také nedalekou prodejnu Aldi v Pineuilh a prodejny Leclerc v Coutras a Saint-Magne-de-Castillon. V Coutrasu nebylo žádné víno za méně než 3 eura (v minulosti tam byla láhev za 1,89 eura, ale místní vinaři, kteří jsou zároveň zákazníci, upozornili, že je to neslušné, a víno bylo staženo), ale v Saint-Magne-de-Castillon demonstranti naplnili asi dvacet vozíků lahvemi, jejichž cena neodpovídala nákladům na výrobu vína.

VITISPHÈRE/ALEXANDRE ABELLAN/9. 3. 2024/JS

Francie: Minimální cena pro vína funguje, je třeba ji využít

Vyhledka na minimální cenu je velmi lákavá v údolí Rhôny, kde se regionální apelace v současné době obchoduje za 120 €/hl, zatímco náklady se blíží 155 €/hl. V dodavatelském řetězci je třeba přijmout ještě mnoho opatření. Nákupy se provádějí ad hoc, zatímco dříve byl přehled v průběhu roku. Dříve se zadávala počáteční objednávka na 2 000 hektolitrů rozložená na celý rok, zatímco nyní se jedná o jednorázovou objednávku cisterny. Před zavedením protikovidových opatření v letech 2019–2020 zmizeli velcí obchodníci s volně loženým vínem. Měli velký vliv na objem na začátku kampaně, kdy nakupovali a prodávali ve velkém,

aby mohli spekulovat. Procházely přesně velké objemy. Volně ložené víno se stále prodává, ale jen pro řetězce stáčíren, nikoliv pro další prodej ve velkém.

Celkový cenový průměr červeného vína není ani na úrovni potřebné k pokrytí výrobních nákladů. Pro odměnu vinařů nestačí být na 120 €/hl, ale nejsou ani na průměru 80 €/hl. 15 až 20 % Côtes du Rhône se prodává za méně než 100 €/hl. Některé hospodářské subjekty jsou nuceny kvůli bankovním omezením a svým zásobám prodávat níže. Situace však zůstává pod kontrolou. Výrobci potvrzují své odhodlání nepustit svá vína za žádnou cenu. Překvapivé oznámení minimální ceny prezidentem republiky Emmanuelem Macronem je jednoznačně příležitostí, kterou je třeba využít. Otázkou není, zda do toho jít, ale s jakými ekonomickými ukazateli a v jakém regulačním rámci. Minimální cena by neměla být propásnuta.

V údolí Rhôny existuje skutečná otevřenost k diskusi mezi výrobcí a obchodníky o této otázce. Již nyní existuje řada nástrojů, které lze použít k definování minimálních výrobních nákladů. Mezioborové sdružení pracuje na ukazatelích provozních nákladů založených na výkazech nákladů a příjmů. Průměrné náklady na hektar na základě skutečné produkce činí v Côtes-du-Rhône 155 EUR/hl, přičemž rozdíl mezi konvenční a ekologickou produkcí činí 25 %. Ještě je třeba vyřešit některé otázky a splnit podmínky. Je třeba zajistit subsidiaritu: pokud některé oblasti s CHOP/CHZO nechtějí jít touto cestou, měly by mít možnost se jí vzdát. Musí to být dobrovolné. Také skutečně existuje regulační právní riziko, jak bylo v minulosti vidět v Alsasku, kde byla meziprofese sankcionována za to, že stanovovala cenu. Úřad pro hospodářskou soutěž si je předvolal, aby jim tuto činnost zakázal. Ale činnost byla opodstatněná, neexistovala žádná dohoda mezi výrobou a obchodem s vínem, šlo o odborovou iniciativu bez jakéhokoli prvku nátlaku. Byla jim uložena pokuta 20 000 eur. Když ceny opět vzrostly, potřeba vyhlášení minimálních cen zmizela.

VITISPHÈRE/ALEXANDRE ABELLAN/6. 3. 2024/JS

Německo chce odalkoholizované biovíno

Německo s podporou dalších členských států podalo v Bruselu žádost

o povolení dealkoholizace pro biovíno. Spolkové ministerstvo pro výživu a zemědělství (BMEL) oznámilo, že by rádo změnilo nařízení EU o ekologickém zemědělství (nařízení 2018/848) tak, aby ekologická vína odalkoholizovaná vakuovou destilací již neztrácela svůj status biovína. Příslušná dokumentace byla předložena do Bruselu a nyní ji posuzuje Expertní skupina pro technické poradenství v oblasti ekologické produkce při Evropské komisi. Kvůli podezření na chybu v právních předpisech EU nebyly doposud do nařízení o ekologickém zemědělství zahrnuty žádné procesy dealkoholizace. Komise prý již oznámila, že v případě kladného posouzení dokumentace neprodleně předloží návrh nařízení, kterým bude vakuová destilace zařazena do přílohy II části VI bodu 3.3. nařízení (EU) 2018/848, uvádí se v příslušné tiskové zprávě BMEL.

Od 1. ledna 2024 se odalkoholizovaná vína s označením ekologického zemědělství již nesmí prodávat. Dne 31. prosince 2023 skončilo v Německu platné přechodné období, které umožňovalo prodej odalkoholizovaných biovín, která byla vyrobena do 29. září 2023 a stačena do 20. října 2023. Rozhodnutí o německé žádosti by mělo být podle harmonogramu EU dokončeno ve druhém čtvrtletí roku 2024.

WEINWIRTSCHAFT/5. 3. 2024/JS

Klasifikace vinic v Rakousku

V posledních letech vytvořilo několik soukromoprávních sdružení v Rakousku systémy hodnocení vinic. Toto hodnocení nebo klasifikace vinice je vyjádřeno na etiketě logy značek těchto sdružení (např. 1ÖTW, GÖTW, 1STK, 1 Eruption Winzer atd.). V brožurách, cenících apod. se však používají specifické výrazy jako „Erste Lage“, „Große Lage“, „Erste Ried“ apod. Vzhledem k tomu, že se jedná – zejména mezinárodně – o velmi kvalitní označení vín, požadovalo rakouské vinařské odvětví, aby tato označení byla za srozumitelných podmínek dostupná všem domácím vinařům. Z pověření Národního vinařského výboru byl během několika let konzultací s velkým počtem osob a institucí vypracován systém klasifikace vinic. Za určitých podmínek by mělo být možné označovat názvy vinic ve spojení s označením „Erste Lage“ nebo „Große Lage“. Ústřední prvky tohoto systému byly stanoveny v právně ▶

závazném nařízení, které vydal spolkový ministr zemědělství v srpnu 2023.

Regionální vinařský výbor je základním prvkem rakouských vín původu. Projednává a rozhoduje o charakteristikách vín, která nesou název vinařské oblasti (vína DAC). Z tohoto důvodu přebírá Regionální vinařský výbor také iniciativu při zařizování vinic. O tom, zda se v dané vinařské oblasti provede zařizování vinic a které vinice jsou způsobilé pro označení „Erste Lage“ nebo „Große Lage“, rozhoduje – v prvním kroku – příslušný regionální vinařský výbor. Ten samozřejmě vychází z existujících struktur v dané oblasti (vinařská sdružení, odbytové organizace atd.). Nařízení Ministerstva zemědělství stanoví následující podmínky pro používání výrazů „Erste Lage“ nebo „Große Lage“ společně s vinicí:

- vinice se nachází v oblasti DAC, pro kterou byly definovány kategorie Gebietswein (víno z oblasti), Ortswein (víno z obce) a Riedenwein (víno z tratě);
- vinice je evidována a vymezena v souladu se zemským zákonem o vinohradnictví a není větší než 35 ha;
- víno z této vinice lze vyrábět pouze za přísnějších kritérií (snížený výnos z hektaru, ruční sběr, pozdější datum k předložení pro číslo ověření);
- historické, přírodní (půda, geologie, klima a expozice) a hospodářské charakteristiky vinice musí být plně zdokumentovány;
- regionální vinařská komise může stanovit i další podmínky, např. předepsat určité výrobní metody nebo enologické postupy atd.

Klasifikační dokument slouží k dokumentaci podmínek a zvláštností vinice. Pro každou vinici, která má být klasifikována, musí být předloženo a zdokumentováno 22 parametrů. Od historického významu (Kdy byl název vinice poprvé zmíněn? Kdy bylo víno s názvem vinice poprvé prodáno?), přírodních parametrů (homogenita půdních typů, klima, expozice) a ekonomických faktorů (Kolik vína s názvem vinice se prodává? Za jakou cenu? Jaká jsou hodnocení ve vinařských průvodcích a soutěžích?), je třeba poskytnout údaje a důkazy. Regionální výbor je podporován Ministerstvem zemědělství. Každému z 22 parametrů je na předem stanovené stupnici přiřazena hodnota od 0 do 100 %. Regionální vinařská komise předloží tyto podklady Národnímu vinařskému výboru, který dokumenty o zařizování posou-

dí a nakonec rozhodne, zda může být vinice označena jako „Erste Lage“ nebo „Große Lage“. Názvy vinic pak budou uvedeny v příslušném nařízení DAC.

Jakmile je vinice právoplatně zařizována, může být její název používán ještě pět let za starých podmínek. Poté lze název vinice používat pouze společně s označením „Erste Lage“ nebo „Große Lage“ a souvisejícími podmínkami. Nejdříve po pěti letech se může označení „Erste Lage“ změnit na označení „Große Lage“, v takovém případě musí být splněny další dodatečné podmínky.

DER WINZER/RUDOLF SCHMID/7. 3. 2024/JS

Notifikace německé vyhlášky, kterou se mění vyhlášky o podávání žádosti na ochranu rostlin (glyfosát)

Komise obdržela žádost o notifikaci nové vyhlášky v oblasti ochrany rostlin. V návrhu se znovu zavádějí omezení používání glyfosátu původně zavedená a související sankce, přičemž se ruší úplný zákaz používání. V důsledku toho budou v souladu s právem EU nadále platit ustanovení vyhlášky o používání přípravků na ochranu rostlin obsahujících glyfosát bude tedy i nadále omezeno, a to zejména v oblastech se zvláštním významem pro biologickou rozmanitost, ekosystém a kvalitu vody. Plošná aplikace na travních porostech je již nyní povolena pouze ve výjimečných případech.

Účinná látka glyfosát byla znovu schválena pro použití v přípravcích na ochranu rostlin prováděcím nařízením Komise (EU) 2023/2660 ze dne 28. listopadu 2023. Úplný vnitrostátní zákaz používání proto v současné době není slučitelný s právem EU. Úplný – již dočasně pozastavený – zákaz používání bude proto zrušen. Aby nedošlo ke zhoršení současného právního stavu, je třeba zachovat stávající omezení používání přípravků na ochranu rostlin obsahujících glyfosát, aby byla zajištěna trvalá ochrana biologické rozmanitosti, ekosystému a vodních útvarů. Nařízení o prozatímní úpravě používání některých přípravků na ochranu rostlin ze dne 12. prosince 2023 (Spolková sbírka zákonů I č. 360) již vytvořilo přechodnou úpravu. To je však omezeno do konce 30. června 2024.

TRIS - EVROPSKÁ KOMISE/13. 3. 2024/JS

Německý svaz vinařů: Podpora je nezbytná

Vzhledem k nadcházejícím volbám do Evropského parlamentu a mnoha výzvám a příležitostem pro německé vinařství v Evropě vznášá Německý svaz vinařů (DWV) jasné požadavky na politiky. „Příštích pět let je pro ekologicky, sociálně a ekonomicky udržitelné vinařství klíčových. Proto je právě nyní zapotřebí jasného porozumění pro výměnu a spolupráci mezi rozhodovacími orgány na evropské úrovni a odvětvím,“ zdůrazňuje prezident DWV Klaus Schneider. DWV uznává nezbytnost evropských cílů v oblasti ochrany klimatu a životního prostředí, ale především vidí potřebu opatření v ekonomické slučitelnosti těchto snah pro vinařství. V zájmu zachování konkurenceschopnosti je proto po roce 2028 zapotřebí praktická a méně byrokratická SZP, která bude i nadále zohledňovat specifickou úlohu vinařství a umožní restrukturalizaci odvětví otevřenou inovacím. Právnick Christian Schwörer, generální tajemník DWV, vysvětluje: „Nedostatečné využití odborných znalostí producentů vede stále častěji k chybným iniciativám ze strany evropských politiků, jak ukázal SUR. Jsme přesvědčeni, že rovnováhu mezi ekonomikou a ekologií lze nalézt pouze ve spolupráci s odborníky, a to i v oblasti ochrany rostlin. Totéž platí i pro politiku v oblasti alkoholu! I v tomto případě vyzýváme k výměně názorů na základě vědeckých poznatků a bez ideologií.“

Pro nadcházející evropské volby formuloval DWV požadavky týkající se následujících klíčových otázek pro německé a evropské vinařství: SZP po roce 2028, alkoholové politiky, ochrany rostlin, ochrany zeměpisného označení a stabilizace trhu. Vzhledem k rostoucímu tlaku na náklady je obzvláště důležité vyhnout se dalšímu byrokratickému úsilí a značným nákladům na kontrolu a účetnictví. „Nejzelenější“ společná zemědělská politika (SZP) vstoupila v platnost v roce 2023. Příležitost ke skutečnému zlepšení zelené architektury byla promarněna kvůli narůstajícím strategickým plánům, vysokým byrokratickým požadavkům na prokazování a ekologickým předpisům, které nebyly přizpůsobeny vinařskému odvětví. Německý svaz vinařů (DWV) požaduje, aby při jednáních o SZP 2028, která budou vedena v nadcházejícím legislativním období, měly cíle ochrany životního prostředí ▶

a klimatu, rozvoje venkova, struktury zemědělského odvětví a konkurenceschopnosti stejnou váhu. Nová SZP musí být logická, praktická. Zejména v ekonomicko-ekologické oblasti musí SZP poskytovat dostatečné prostředky v oblasti inovací a investic, aby se podniky mohly podílet na technickém pokroku. Reálné a finanční ohodnocení agroenvironmentálních opatření je rovněž nezbytné, aby se služby poskytované zemědělci staly atraktivními a aby byly přiměřeně odměňovány služby v oblasti biologické rozmanitosti orientované na budoucnost. Vinařství se v rámci SZP vždy vyznačovalo specifickými odvětvovými předpisy, které zohledňovaly jeho zvláštnosti. DWV proto požaduje, aby byl tento specifický právní rámec zachován a posílen i v nadcházejícím legislativním období.

Evropská iniciativa „Vino s mírou“ je v odvětví vína velmi úspěšná. V tomto důležitém tématu politiky alkoholu nelze dávat prostor individuálním státním iniciativám, hrozbám ze strany WHO a ideologickým argumentům. V oblasti ekologie ve vinicích je zásadní udržování zdraví rostlin. DWV požaduje vědecky podloženou a cílenou politiku, kterou lze realizovat v praxi! Návrhy z minulého legislativního období, např. „SUR“, ukazují, že ideologicky založené návrhy na dosažení libovolných procentuálních limitů nedávají společnosti a vinařům žádnou perspektivu dosažení skutečné rovnováhy mezi ekologií a ekonomikou. V oblasti ochrany zeměpisného označení DWV požaduje, aby byla posílena možnost vytvořená pro financování seskupení producentů a aby byl vytvořen rámec, který členskými státy umožní zlepšit stávající struktury. Geoprotekce musí v budoucnu hrát důležitou roli jako nástroj politiky EU! V rámci evropské politiky je třeba vytvořit opatření, která umožní odvětví reagovat na změny v nákupním a spotřebitelském chování a zároveň zohlední zvláštnosti trvalé plodiny. Omezení produkce, klučení, dotované služby v oblasti biodiverzity na půdě při zachování obdělávané krajiny nebo sociálně odpovědný odchod z profese jsou jen některé z aspektů, o kterých je třeba diskutovat.

DDW/S. 3. 2024/JS

Nová pravidla pro Barolo a Barbaresco?

Správní rada Konsorcia pro Barolo, Barbaresco, Albu, Langhe a Dogliani vy-

pracovala významné aktualizace pravidel pro výrobu vín Barolo a Barbaresco. Nejnaléhavější změna se týká omezení lahvování na oblast produkce. Je těžko uvěřitelné, že špičkový piemontský původ může být stále lahvován po celém světě. Trh s volně loženým vínem pro Barbaresco je velmi malý, ale pro Barolo představuje přibližně 30 % produkce. Tuto aktualizaci doprovází návrh, který by měl usnadnit život a snížit byrokracii výrobcům působícím v obou DOCG a zároveň zvýšit udržitelnost. Vinaři z Barola mají mít nyní možnost vinifikovat a stáčet hrozny z Barbaresca ve svém vinařství v Barolu a naopak výrobci Barbaresca by již nemuseli využívat výrobní prostory v Barolu. Správní rada konsorcia rovněž navrhuje zrušit zákaz pěstování révy na severních svazích. V důsledku klimatických změn se toto pravidlo stalo zastaralým a hrozny nyní dozrávají i na mnoha severních svazích. Konsorcium výslovně zdůrazňuje, že to nesouvisí s rozšířením pěstitelské plochy. Poslední aktualizace se týká objemu lahví. Dříve bylo povoleno používat k propagačním účelům pouze velikosti 6 litrů a více, nyní bude povolen i prodej lahví o objemu od 6 do maximálně 18 litrů.

Konečné slovo mají samozřejmě členové konsorcia. K prosazení změn nestačí pouhá většina hlasů. Musí být pokryto nejméně 66 % celkové plochy DOCG a 51 % průměrné lahvé produkce za poslední dva roky. Hlasování o aktualizaci probíhá písemně, nikoli na valné hromadě.

WEINWIRTSCHAFT/1. 2. 2024/JS

Restaurace si účtují šílené ceny za víno, a říká to restaurátér

Nadměrné násobení cen vína majiteli restaurací má negativní dopad na spotřebu a objednávky, což se nelíbí pařížskému restaurátérovi Francku Astrucovi: Když nakupujete vína pro vlastní restauraci a vidíte ceny, které si účtují ostatní, rychle si uvědomíte, že to všechno nedává smysl. Drtivá většina restaurací nasazuje na vína šílené ceny, které si spotřebitelé nemohou dovolit. Je pochopitelné, že na cenu láhve koupené za méně než 40 eur se dá dát koeficient 3, ale nad 50 eur to není možné. Zdvojnásobení ceny s DPH je přijatelné, umožňuje dobrou marži, s touto marží už vyděláváme. Ale my své zákazníky

neubíjíme. Aníž bychom podbízelí ceny obchodníků s vínem. Když nakoupíte za 100 eur a prodáte za 200 eur, vyděláte, i když jste nic neudělali. Otevřeli jsme láhev a položili ji na stůl s několika sklenicemi. Nesedli jsme do traktoru, abychom přemístili půdu, nemuseli jsme se potýkat s krupobitím, neměli jsme žádné problémy s révou...

Samozřejmě, že burgundská vína šla hodně nahoru v ceně. Ano, je to drahé, ale vinaři odvádějí 100 % práce. Když zvýší cenu o 10 %, tak to přenesme na sebe, moc nekřičme. Vinaři nám prodávají víno za 100 eur za láhev, ale některé restaurace ho prodávají za 400 eur. To oni zabíjejí náš byznys. Musíme se dívat na dlouhodobý horizont. Moji zákazníci kupují více vína a posílají další zákazníky, protože jsme cenově rozumní. Raději budu mít marži, která zvyšuje tržby, než koeficient, který zabíjí spotřebu. Restaurace nemusí prodávat vína za stratosférické ceny. Při přijatelné ceně si spotřebitelé nekoupí jednu láhev, ale dvě. V restauracích prodáváme méně vína, protože ho prodáváme špatně a za příliš vysokou cenu. Někteří lidé si myslí, že když mají k dispozici jen šest lahví vína, mohou stanovit vysokou cenu a ono se nakonec prodá. Já to vidím opačně. Čím více budeme moci prodávat vína za rozumné ceny ve špičkových restauracích, tím lepší bude image těchto podniků.

VITISPHÈRE/ALEXANDRE ABELLAN/21. 3. 2024/JS

Rizika a důsledky požárů pro vinice

Požáry lesů a křovin existovaly vždy, ale zdá se, že jejich četnost a intenzita se zvyšuje, zejména s teplejšími a suššími podmínkami spojenými se změnou klimatu. Příčiny požárů jsou různé a ne vždy je lze identifikovat. Studie provedená v oblasti Středozevního moře poukázala na skutečnost, že v průměru více než polovinu všech požárů způsobuje nedbalost a nehody, ke kterým dochází při volnočasových aktivitách nebo při provádění zemědělských či lesnických prací. Příčinou velkých požárů jsou také některá špatně zabezpečená zařízení (sklárky odpadků, elektrické vedení atd.). Značná část požárů je způsobena úmyslným jednáním, které v posledních letech představuje téměř 40 % požárů. V roce 2019 hořelo na celém světě více než 350 milionů hektarů lesa, což odpovídá šestinásobku rozlohy Francie. Aus- ▶

trálie, Sibiř, Evropa, Spojené státy, Kanada, Indonésie, Amazonie – žádný region nebyl ušetřen. Tyto požáry mohou zničit část vinic a někdy na velké vzdálenosti přispívají k usazování kouře v okolních vinicích, což pravděpodobně zhoršuje kvalitu vín. Zatímco ve Francii se riziko doposud týkalo především středomořských a jihozápadních oblastí, je pravděpodobné, že se velké požáry postupně rozvinou i ve vinařských oblastech dále na sever. Různé studie ukázaly, že dobře obhospodařované vinice fungují jako významné protipožární pásy a zároveň usnadňují přístup hasičům.

Podle mezinárodní metastudie zveřejněné v roce 2020, globální oteplování jednoznačně zvyšuje riziko lesních požárů, a to v důsledku kombinace nepříznivých jevů: vysokých teplot, nízké vlhkosti vzduchu, nízkých srážek a silného větru. Různé scénáře předpovídají do roku 2050 nárůst plochy vypálené půdy o 33 až 62 %. Tento jev vytváří začarovaný kruh. V roce 2019 vyprodukovaly lesní požáry 6 375 megatun emisí CO₂, což představuje přibližně 20 % celkových emisí skleníkových plynů, a výrazně tak zvýšily globální oteplování. V kontinentální Francii se riziko lesních požárů v současné době soustřeďuje především ve středomořské oblasti a v Akvitánii. Se změnou klimatu by se riziko v těchto regionech mohlo zhoršit (z hlediska četnosti a intenzity) a postupně se rozšířit na sever. Podle výsledků meziresortní mise se má plocha náchylná k požárům do roku 2040 zvětšit o 17 %. V roce 2060 by pak mohla být více než polovina plochy kontinentální Francie zasažena rizikem požáru. Například ve střední Francii se má plocha ohrožená požárem do roku 2060 zvýšit ze 180 tisíc hektarů na 920 tisíc hektarů, zatímco v Burgundsku z 30 tisíc hektarů na 470 tisíc hektarů. V Poitou-Charentes, Pays de la Loire, Pikardii a Île-de-France mohou být za čtyřicet let téměř všechny přírodní oblasti vystaveny požárům.

REVUE DES ŒNOLOGUES N° 190/JOËL ROCHARD/LEDEN 2024/JS

Nezralé hrozny se stávají přidanou hodnotou

Vinaři mohou během léta prorežat asi 10–20 % zelených hroznů, aby regulovali výnos hroznů. Přeměna hroznů určených ke shnití na zemi na produkty s přidanou hodnotou je předmětem no-

vého výzkumu Massey University. S využitím stávajících vinařských a stáčecích zařízení před sklizní lze zelené hrozny zpracovat na šťávu neboli verjuice (vert jus ve francouzštině znamená zelený džus), kterou lze použít různými způsoby, od dresinků a marinád až po přísady do koktejlů nebo jako samostatný nápoj. Stejně jako víno má i verjuice různou chuť v závislosti na odrůdě hroznů, ročním období a způsobu zpracování. Šťáva není fermentovaná, takže je nealkoholická.

Amanda Dupas de Matosová, Ph.D. získala v roce 2022 od Masseyho univerzity finanční prostředky pro začínající výzkumné pracovníky, aby provedla kvalitativní i kvantitativní výzkum s cílem zjistit, jak novozélandští spotřebitelé reagují na verjuice, a porovnat to s tím, jak tento produkt chápou výrobci a jak jej uvádějí na trh. Vedla podrobné rozhovory s některými mezinárodními a novozélandskými výrobci vína a verjuice, aby pochopila jejich motivaci, metody zpracování a problémy při výrobě a prodeji verjuice. Spotřebitelé naslepo ochutnali některé odrůdy z Nového Zélandu z různých vinic a vzorky z Austrálie, Rakouska, Anglie, Íránu, Portugalska a Spojených států. Některá zjištění podle ní vinaře překvapila. Zajímavé je, že účastníci z řad spotřebitelů vnímali mnohem větší komplexnost chutí, než jakou oceňovali sami vinaři, což lze přičíst velkému rozsahu výrobků, které spotřebitelé hodnotili. Účastníci z řad spotřebitelů specifikovali, jaké informace očekávají, že najdou na etiketách (například bez alkoholu, příběh výrobku, takové chuťové popisy, jaké jsou na lahvích s vínem, a jasný návod, k čemu se může používat), a jak by velikost, tvar a barva lahve včetně typu uzávěru signalizovaly různá použití – menší pro dresinky a další kuchyňské využití a větší, tradiční tvary lahví na víno, pro verjuice určené jako přísada do koktejlů nebo jako samostatný nápoj.

Dupas de Matos se o výsledky svého výzkumu podělila s vinaři a doufá, že jasné pokyny týkající se profilování chuti a očekávání spotřebitelů ohledně obalů povzbudí více vinařů, aby zvážili zahájení výroby, protože je zbaví velkého rizika při uvádění nového výrobku na trh. „Zatímco v Evropě je verjuice zavedenějším produktem, jehož kořeny sahají až do středověku, na Novém Zélandu spotřebitelé verjuice příliš neznají a potřebují informace a recepty, které by je přiměly k vyzkoušení,“ uvedla. Jako dresink

nebo marináda je verjuice jemnější než ocet a citrusové šťávy, a tak nepřehluší ryby, koryše, kuřecí maso a jako salátová zálivka je rozhodně jemnější. Je nadšená z příležitosti pro vinaře na NZ, kteří mohou tento odpadní materiál přeměnit na sekundární zdroj příjmů, což by také pomohlo úsilí o udržitelnost. Podle ní by se šumivý verjuice mohl stát nealkoholickým doplňkem Prosecca a dalších lehkých šumivých bílých vín jako přísada do koktejlů, jako je rakouský Spritz. Spotřebitelé stále více vyhledávají nealkoholické a zdravé nápoje. Verjuice je bohatý na antioxidantní polyfenoly a má přirozeně nízký obsah cukru. První, kvalitativní fáze výzkumu byla zveřejněna online v časopise *Australian Journal of Grape & Wine Research*. V současné době sepisuje výsledky kvantitativního výzkumu se spotřebiteli, které podle ní představí lepší vodítka pro vinaře ohledně potenciálu produktu.

FARMERSWEEKLY.CO.NZ/2. 2. 2024/JS

Britské firmy stáčející volně ložené víno se vracejí ke korku

Dvě britské stáčírny vína opět uvádějí plnicí linky i pro korkové zátky. Korkové zátky, které jsou negativní z hlediska emisí oxidu uhličitého, jsou pro kvalitní vína stále větším lákadlem. Zatímco kdysi britští obchodníci odmítali korek kvůli riziku kontaminace TCA (korková pachut), nyní je k dispozici technologie, která tento problém odstraňuje. Celosvětový prodej korkových zátek roste a dnes činí 13,2 miliardy kusů, přičemž šroubovacích zátek se ročně prodá o něco méně než 6 miliard. Zatímco celkový trh s vínem se nezvyšuje, prodej korku a šroubovacích uzávěrů roste na úkor plastových zátek, jejichž prodej klesá. Když se na scéně objevily šroubovací uzávěry a plasty, Amorim vyráběl asi 2,5 miliardy korkových zátek, nyní jich vyrábí 6 miliard ročně.

THEDRINKSBUSINESS.COM/PATRICK SCHMITT/21. 2. 2024/JS

Víno v hliníkových lahvích: inovace z USA

Vynikající vína Chardonnay, Pinot gris a Pinot noir se oblékají do kovu. Jsou to tato vína, zatím, která uvedl na trh kalifornský výrobce Bogle Family Wine ▶

Collection, v řadě nazvané Element[AL], kde "AL" v hranatých závorkách odkazuje na chemický symbol hliníku. Jde o výsledek tříletého výzkumu zaměřeného na vytvoření nového obalového materiálu. Cílem bylo vytvořit obaly, které jsou udržitelnější než sklo, a které by dokázaly přilákat – podle záměrů společnosti – mladší zákazníky, kteří jsou citliví na ekologický dopad toho, co kupují, a láká je atraktivní vzhled, stejně jako některé výhody, jako je výrazné snížení hmotnosti. Chtělo se vytvořit něco skutečně inovativního, nikoli kopii klasických lahví. Proto jsou nové lahve trochu kratší a štíhlejší než skleněné, a hlavně jsou mnohem lehčí: váží 90 gramů, oproti průměrným 500 gramům skleněné lahve o objemu 750 ml. To umožňuje snazší přepravu z obchodu domů a také možnost jich uložit více, pokud je omezený prostor. Navíc mají šroubovací zátku a etiketu, která obaluje celou láhev, na níž je vytištěna (barevně na bílém podkladu).

Z hlediska vlivu hliníku na víno nejsou zatím dostupná data o dlouhodobém účinku, ale krátkodobě neexistují žádné významné rozdíly oproti sklu: slepé testy na dobrovolnících neukázaly žádný rozdíl. Navíc jsou vína určena k okamžité konzumaci, tj. do jednoho roku od lahvování, což je také zdaleka nejčastější způsob konzumace. Později se bude posuzovat, zda tyto lahve mohou být vhodné i pro vína, která mají být skladována. Ve středně velkém nákladním autě lze naložit o 43 % více lahví, přičemž váha je o 3 % nižší než při stejném objemu, který je obsazen skleněnými lahvemi. Další nepopiratelnou výhodou je recyklace výchozího materiálu, která probíhá pouze s potřebou 5 % energie spotřebované při výrobě lahve poprvé. Tento poslední bod je velmi důležitý, protože sklo, ačkoli je recyklovatelné donekonečna, je velmi energeticky náročný materiál, jak při první syntéze, tak při následných spojených s jeho opakovaným využitím. Podle některých odhadů je hlavním zdrojem emisí spojených s touto oblastí a je zodpovědné za dvě třetiny z nich. Z tohoto důvodu by mohla mít hliníková láhev při stejné možnosti recyklace podstatně lepší ekologický dopad než skleněná. Navíc v mnoha zemích existují systémy sběru a recyklace hliníku, takže není nutné vytvářet nové řetězce.

Protože jde o nový výrobek, neexistují žádná data o reálných spotřebite-

lich. Nicméně, focus groupy prováděné společností v Chicagu a Los Angeles poskytly některé zajímavé indikace. Ze začátku je totiž určitá nedůvěra, když se teoreticky navrhuje víno v nových láhvích. Ale když jsou ukázány ty skutečné a jsou vysvětleny hlavní výhody, ihned se projevuje velká otevřenost a zvědavost, zejména mezi mladými lidmi. Očekává se tedy, že se to samé stane, jakmile společnost uvede na trh své nové lahve. Již několik let se totiž pozoruje pomalý, ale stabilní růst vína v plechovkách, také z hliníku. Podle některých odhadů by tento trh, který je zatím velmi malý, v roce 2028 mohl dosáhnout hodnoty 371 milionů dolarů na celosvětové úrovni, což je o 13 % více než v roce 2021. Náklady jsou v současnosti o něco vyšší než u skla. Národní i mezinárodní uvedení na trh by mělo být dokončeno během roku 2024.

ILFATTOALIMENTARE.IT/AGNESE CODIGNOLA/21. 2. 2024/JS

Odhalování rozmanitosti a kulturního dědictví ovocných plodin pomocí paleogenomiky (zúženo na révu)

Paleogenomika nabízí nové způsoby studia kulturní historie a genetické rozmanitosti krajových ovocných plodin. Paleogenomika má potenciál odhalit cenné genetické poznatky z vyhynulých nebo předpotopních odrůd ovocných plodin. Tyto informace umožňují rekonstruovat důležité kapitoly v domestikaci rostlin a mohou sledovat způsoby jejich šíření, introgrese a potenciální adaptace. Botanické pozůstatky lze nalézt v paleontologických, archeologických, muzejních a herbářových sbírkách. Zdrojové materiály zahrnují celou řadu složek, včetně semen, plodů, dřeva, pylu a zuhelnatělých zbytků rostlin. Vysušené a podmačené složky mají běžně vysokou míru zachování DNA, zatímco zuhelnatělá semena, přestože jsou nejhodnější, mají obvykle špatné zachování DNA kvůli poškození nukleotidů, krátkým fragmentům DNA, nízkému obsahu endogenní DNA a možnosti kontaminace. I po začlenění technologií sekvenování nové generace (NGS) a cílených strategií obohacování je účinnost získávání DNA ze zuhelnatělých zbytků omezená. Infračervenou spektroskopii s Fourierovou transfor-

mací (FTIR) lze použít k vyhodnocení podmínek konzervace semen a výběru nejlépe zachovalých vzorků.

Réva vinná je jednou z hospodářsky a kulturně nejvýznamnějších ovocných plodin na světě. Od její domestikace před více než 6 000 lety v jihozápadní Asii se pěstuje především pro výrobu vína a archeologické a historické důkazy ukazují, že víno je od té doby důležitou součástí kultury. Vinohradnictví a vinařství se od domestikace révy vyvíjely mnohokrát a na mnoha místech. Tato bohatá historie se odráží v rozmanitosti vinařských oblastí, které v rámci jednotlivých terroirů vytvořily >6000 zděděných odrůd. Analýzy >3500 současných odrůd révy vinné, odhalily paralelní domestikaci na Blízkém východě a Kavkaze. Rozšíření révy vinné pravděpodobně doprovázelo migraci lidí, například z Kavkazu do Karpatské kotliny přes severní Černomoří a z Blízkého východu do Eurasie a severní Afriky. Dong a kol. odhalili poznatky o selekci na chutnost bobulí, hermafroditismus, muškátovou chuť a barvu slupky a jejich práce doplňuje další milníky zkoumání kulturní historie a genetické rozmanitosti hroznů.

Starověká DNA získaná ze semen révy na francouzských archeologických nalezištích ukázala, že západoevropské odrůdy révy vinné mají příbuzenské vztahy s odrůdami ze středověku a římské doby. Pozoruhodné je, že jeden 900 let starý vzorek byl identifikován jako genetický klon Sauvignonu blanc, oblíbené moderní odrůdy, což nabízí důkaz o staletém nepřerušném klonovém šíření. Rozšíření vinohradnictví v západním Středomoří během doby bronzové (polovina druhého tisíciletí před naším letopočtem) zahrnovalo hybridizaci mezi importovanými kultivary, které se tam pravděpodobně dostaly z okolí Egejského moře, a místními divokými odrůdami révy. Další poznatky o historických vinařských tradicích pocházejí z Negevské pouště v jižním Izraeli, kde nedávné paleogenomické studie vedly k objevu kultivarů, které byly vyšlechtěny před ~1100 lety a byly dostatečně odolné, aby mohly růst v terroir hyperaridního prostředí. Tyto odrůdy jsou ukázkovým příkladem udržitelného a sofistikovaného suchozemského vinohradnictví v prvním tisíciletí našeho letopočtu. Bylo zjištěno, že genetický podpis jednoho negevského semene révy datovaného do 9. století n. l. je ▶

předchůdcem moderní řecké odrůdy a je spojován s několika oblíbenými historickými víny, s nimiž se obchodovalo v Byzantské říši. Jiné negevské semeno datované do osmého století n. l. pocházelo pravděpodobně z bílého hroznu – nejstaršího dosud identifikovaného bílého hroznu. Genetická rozmanitost zjištěná u těchto dvou semen posiluje hypotézu, že vinice byly zakládány s využitím různých odrůd.

CELL.COM/MEIRAV MEIRI A GUY BAR-OZ/28. 2. 2024/JS

Tryfon Zarezan – Svátek vína jako součást bulharské kultury a rituálu

Pravoslavná církev si 14. února připomíná památku svatého Tryfona, ale v lidové tradici se nazývá Tryfon Zarezan, protože jeho uctívání je spojeno s prvním řezem révy v roce. Tento den je svátkem pro vinaře, vinohradníky a všechny milovníky vína, kteří si v tento den nenechají ujít přípitek a oslavu svátku s velkou pohodou a bohatými hostinami. Na svátek Trifon Zarezan pořádají obyvatelé vinařských oblastí bujaré oslavy se spoustou hudby, lido-

vých rytmů a samozřejmě se spoustou vína. Při rituálu se všichni sejdou na vinici a po prvním řezu se réva zalévá trochou vína, aby byl rok dobrý a plodný. Čtrnáctý únor je příležitostí nejen k ochutnání dobrých bulharských odrůd vína, ale také k vylechnutí lidí, kteří ve vinařství pracují.

To vše však zůstává minulostí, protože kolaps celého vinařského odvětví v Bulharsku se rychle blíží. Dnes existují stovky nových a moderních vinařství, která vyrábějí víno lepší kvality než kdykoli předtím, objem výroby však neustále klesá a vývoz je na absolutním minimu – pouze kolem 16 milionů litrů ročně. Zároveň se v Bulharsku hodně zvyšuje dovoz vína a bulharští výrobci musí konkurovat dováženým vínům, která jsou často levnější. Existuje mnoho důvodů, proč bulharské víno není na světových trzích konkurenceschopné. Na jedné straně chybí státní strategie podpory tohoto odvětví, na druhé straně jsou to nízké výnosy vinic, což ovlivňuje a zvyšuje cenu domácí produkce. Většina malých vinařství v zemi nemá moderní vybavení a dalším faktorem nízkých výnosů je výsadba mezinárodních odrůd révy, které vytlačily bulharské.

BNR.BG/14. 2. 2024/JS

Krádež vína za 500 000 eur

Šestapadesátiletý muž ve Francii údajně během 15 let ukradl celkem 7 000 lahví vína v hodnotě asi půl milionu eur. Oběťmi byli údajně různí zaměstnavatelé muže, který naposledy pracoval ve vinárně v Burgundsku – kde ho prý bezpečnostní kamera natočila při krádeži čtyř lahví vína, což vedlo k tomu, že jeho zaměstnavatel vznesl obvinění. Muž byl umístěn pod soudní dohled. Podle dijonského státního zastupitelství má soudní proces začít 6. srpna 2024. Na základě stížnosti zaměstnavatele byla v domě muže provedena domovní prohlídka a v různých sklepích – včetně domu jeho matky – byly údajně nalezeny tisíce lahví vína, z nichž některé by mohly být připsány jeho současnému a některé jeho předchozím zaměstnavatelům, vesměs vinařským podnikům v oblasti kolem města Beaune (Burgundsko). Mezi nimi bylo i několik vín Grand Crus z proslulé obce Vosne-Romanée v hodnotě přesahující 1 000 eur za láhev. Zdá se však, že jde o dlouholetého soukromého sběratele – podle státního zastupitelství nic v řízení nenasvědčuje tomu, že by přeprodal byt jedinou láhev.

WEINWIRTSCHAFT/28. 2. 2024/JS

Zahraníční trhy s vínem

Budoucnost vinařství

Přibližně 90 % vinic v jižní Evropě přestane být do konce století rentabilních. Pokud globální oteplení překročí 2 °C, bude to platit pro vinice na pobřeží a v nížinách jižní Francie, Španělska, Itálie, Řecka a Kalifornie. Kvalitní vína se budou vyrábět v Belgii, Nizozemsku a dokonce i v Dánsku. Vyšší teploty by mohly zvýšit produkci vína v severní Francii, ve státech Washington, Oregon a v Tasmánii. O tuto analýzu se dnes v časopise Nature podělily společnosti Inrae, Bordeaux Sciences Agro, CNRS, univerzita v Bordeaux a univerzita v Burgundsku poté, co prozkoumaly více než 250 publikací vydaných za posledních 20 let. Vědci sestavili pravděpodobnou budoucí mapu světových vinic na základě důsledků změn teploty, srážek, vlhkosti, radiace a úrovně CO₂. Podle nich se dnešní vinaři budou moci přizpůsobit v oblastech, kde oteplení nepřekročí 2 °C, a to výběrem odrůd a podnoží, které jsou odolnější vůči suchu, nebo zavedením zemědělských postupů, které pomáhají šetřit vodu v půdě, jako jsou širší meziřadí nebo protierozní opatření.

VITISPHÉRE/MARION BAZIREAUOVÁ/26. 3. 2024/JS

Čínský boom vína a vinařské turistiky

Pro naši západní a eurocentrickou mentalitu je snadné si myslet, že Číňané všechno kopírují, a teď kopírují i nás, vína a enoturismus. Ale Changyu je stejně staré vinařství jako Marqués de Murrieta (1872) nebo Viña Tondonia (1877). Před více než 130 lety si najali francouzské architektky pro stavbu zámku Changyu v Yantai. V roce 1992, k oslavě svého stého výročí, otevřeli Changyu Wine Cultural Museum, aby vysvětlili svou historii a propagovali šíření kultu-

ry vína, když ještě neexistovaly Museum Vivanco de la Cultura del Vino (Rioja), Cité du Vin (Bordeaux) nebo World of Wine (Porto), tři velké projekty enoturismu na světě. V roce 2016 byl otevřen Changyu Wine City, s počátečním rozpočtem 800 milionů dolarů, o něco více než 80 milionů eur Cité du Vin (Bordeaux). Changyu tam postavil největší vinařský podnik na světě s kapacitou výroby 400 milionů lahví ročně. Pro srovnání, překračuje produkci společnou pro více než 600 vinařských podniků v Rioja nebo více než 600 vinařských podniků v Katalánsku.

Penglai Grape and Wine Bureau získává investory. Jeden z prvních byl miliardář Chris Ruffle, který po třiceti letech v obchodu s kovy v Pekingu, v investičních fondech v Šanghaji a v dalších podnicích v Číně v roce 2004 založil Treaty Port Winery a postavil si svůj vlastní skotský hrad v Penglai. V roce 2007 byl klíčový příchod COFCO Great Wall Wine, vinařské divize čínského obřího potravinářského gigantu, jednoho z nejmocnějších na světě, s likviditou přes 10 miliard dolarů od čínské vlády na akvizici obchodů s obilím a masem na pěti kontinentech. Vytvořili Château Junding, ve stylu kalifornské misie, se Shandong Longhua Investment, s investicí téměř 50 milionů dolarů. V roce 2009 dorazil prestižní Château Lafite Rothschild (Bordeaux, 1868).

Dalším velkým projektem je Pula Valley v okrese Laishan, necelou hodinu od Yantai. Je to nejelitnější projekt v Číně, určený pro miliardáře, kteří chtějí mít vlastní vinařství. V Pule se odhaduje investice 1,2 miliardy eur na vytvoření rozsáhlého vinařského projektu o rozloze 22 000 hektarů vinic. Je vlastněn farmaceutickou společností Luye, s činností ve více než 80 zemích a astronomickými zisky. Dále Taila je skvělým příkladem úspěchu, rozvoje o rozloze 2 200 hektarů vinic kolem velkého jezera. Model podnikání Taila je realitní projekt prodeje a pronájmu domů a hradů mezi vinohrady, s různými luxusními hote-

ly, restauracemi a dalšími turistickými službami. Taila disponuje skvělými zámkami mezi vinohrady, připravenými k obsazení ambiciózními investory a novými VIP partnery.

Možná se někomu může zdát, že všechno toto je daleko. Ale více než stovka zámků v Bordeaux je již majetkem Číny. Dnes je Čína největším zahraničním investorem v odvětví vinohradnictví v Chile. A ve Španělsku je Changyu přítomen od roku 2015 s chytrým a nenápadným získáním bodeg Marqués del Atrio (Rioja).

TECNOVINO.COM/ÚNOR 2024/JS

Čína ukončila sankční cla na australské víno

Čínské ministerstvo obchodu zrušilo od 29. března 2024 cla na dovoz australského vína. Cla ve výši až 212 %, která byla uvalena od roku 2020, prakticky uzavřela trh s vínem v hodnotě dříve 1,2 miliardy australských dolarů (cca 19 mld. Kč). Před zavedením cel byla Čína pro australské vinařské odvětví nejdůležitějším trhem. Původně byla trestní cla zvýšena kvůli diplomatickým neshodám v souvislosti s vyšetřováním původu viru COVID-19 v Austrálii. Před zavedením sankčních cel využívali australské vývozci v rámci dohody o volném obchodu nulové clo, zatímco ostatní země měly 14% clo. To jim poskytlo tržní výhodu a přispělo k tomu, že dodávali přibližně čtvrtinu celkového dovozu vína do Číny.

WEINWIRTSCHAFT/28. 3. 2024/JS

Předpokládaný nárůst hodnoty produkce hroznů v Austrálii

Podle nové zprávy, kterou zveřejnil The Australian Bureau of Agricultural and Resource Economics and Sciences (ABARES), se pro rok 2023/24 očeká-

vá nárůst hodnoty produkce hroznů o 11 %, přičemž nominální hrubá hodnota by měla dosáhnout 947 milionů dolarů. Tato hodnota je o 14 milionů dolarů nižší než předpověď ve zprávě ABARES o zemědělských komoditách z prosince 2023. Zpráva ABARES o zemědělských komoditách podrobně popisuje své prognózy budoucí objemy produkce a hodnoty vývozu vína a obsahuje prognózy ABARES týkající se objemu a hodnoty australské zemědělské produkce a vývozu. Podle nové zprávy se očekává, že objem produkce bude vyšší než v roce 2022/23, protože suché počasí povede ke zvýšení výnosů, ačkoli ceny, zejména modrých hroznů, by měly kvůli nadměrné nabídce stále klesat.

WINETITLES.COM.AU/6. 3. 2024/JS

Prodloužení kanadského programu podpory vinařství o 177 milionů dolarů na další 3 roky

Díky investicím ve výši až 177 milionů kanadských dolarů v příštích třech letech bude tento program i nadále pomáhat kanadskému vinařskému odvětví zlepšovat jeho konkurenceschopnost. Oznámil to ve vinařství Trius v Niagara-on-the-Lake v Ontariu ministr zemědělství a potravinářství. Britská Kolumbie (B.C.) má dlouhou a bohatou tradici pěstování moštových hroznů a její pověst vinařské oblasti stále vzkvétá díky oceňovaným vínům a rozšiřující se produkci. Podle nejnovějších statistik má vinařské odvětví B.C. ekonomický dopad přes 3 miliardy kanadských dolarů ročně a podporuje více než 14 000 pracovních míst. Vinařský průmysl je také velkým přínosem pro cestovní ruch, neboť každoročně přiláká do provincie více než milion návštěvníků. Přestože kanadské vinařství zaznamenalo v posledních několika letech značný růst, nadále čelí řadě tlaků, které ovlivňují jeho finanční odolnost a konkurenceschopnost, včetně růstu cen vstupů, nedostatku pracovních sil, klimatických omezení a nepříznivých povětrnostních podmínek.

Program podpory vinařského odvětví, který byl původně spuštěn v červenci 2022, poskytuje finanční podporu na pomoc licencovaným kanadským vinařstvím, aby se přizpůsobila probíhajícím i nově vznikajícím výzvám. Díky dodatečnému financování dosáhnou celkové investice kanadské vlády prostřednictvím tohoto programu více než 343 mili-

onů dolarů (5,8 miliardy Kč). Celostátní, regionální a místní ekonomický přínos kanadského vinařského sektoru má dalekosáhlý dosah – od pěstování hroznů přes maloobchodní prodej až po cestovní ruch – a zároveň napomáhá růstu a diverzifikaci zemědělského sektoru. Kanadská vláda bude i nadále spolupracovat s vinařským odvětvím na jeho posílení a udržení konkurenceschopnosti.

V B.C. je 365 vinařských podniků a v roce 2022 mělo vinařské odvětví B.C. tržby z prodeje v hodnotě 861 milionů dolarů (cca 15 mld. Kč). Od července 2022 získalo 207 vinařství v B.C. finanční podporu prostřednictvím programu podpory vinařského odvětví. Díky tomuto prodloužení bude program podpory vinařství i nadále poskytovat nevratné granty na základě toho, že vinařství vyrábějí z domácích a/nebo dovážených primárních zemědělských produktů nebalené víno kvašené v Kanadě. Způsobilé platby pro příjemce jsou stanoveny na základě způsobilých litrů vyrobeného vína. Aby bylo víno způsobilé, musí být vyrobeno v Kanadě z fermentovaných domácích a/nebo dovezených primárních zemědělských produktů v předchozím fiskálním roce od roku, v němž byla schválena platba podpory. Kromě tohoto financování ministr oznámil také dvě iniciativy v rámci Udržitelného kanadského zemědělského partnerství, obě mají podpořit vědu a výzkum a zvýšit konkurenceschopnost odvětví vinařství částkou přes 6 milionů dolarů. Výrobci hroznů a vína mají rovněž přístup k souboru programů Business Risk Management.

AGRICULTURE AND AGRI-FOOD CANADA/1. 3. 2024/JS

Produkce vína v Pensylvánii stoupla z pátého na čtvrté místo v USA

Ministerstvo zemědělství státu Pensylvánie dnes zveřejnilo výsledky studie Ekonomický dopad pensylvánského vinařského a vinohradnického odvětví v roce 2023. Studie financovaná z programu ministerstva pro marketing a výzkum vína zjistila, že toto odvětví podporuje 10 756 pracovních míst, vyplácí mzdy ve výši 518,2 milionu USD a přímo přispívá do ekonomiky státu částkou 1,77 miliardy USD ročně. Pensylvánie se řadí na 4. místo v produkci vína v zemi, přičemž v roce 2018 byla na 5. místě. Produkce hroznů v Pensylvánii se v tomto období zvyšovala přibližně

o 970 tun ročně. Rozpočet guvernéra Joshe Shapira na roky 2024–25 poskytuje novou smysluplnou podporu dalšímu růstu pensylvánského zemědělství tím, že investuje do inovací, pracovních míst, ochrany přírody, ekonomického rozvoje a rozvoje pracovních sil a do vysokoškolských institucí poskytujících výzkum, který je zásadní pro zajištění budoucnosti tohoto odvětví.

Studie zahrnovala údaje o vinicích, zpracovatelích moštů, velkoobchodním a maloobchodním prodeji vína, výzkumu a vzdělávání, vinařstvích a vinařské turistice. Čerstvé stolní hrozny nejsou v údajích zahrnuty. Miliony návštěvníků 326 pensylvánských vinařství každoročně generují příjmy z cestovního ruchu ve výši 747 milionů dolarů. Rozpočet guvernéra Shapira a nová strategie hospodářského rozvoje uznávají zemědělství, včetně vinohradnictví a vinařství, jako rozhodující hnací sílu ekonomiky, a proto je finančně podporují.

MEDIA.PA.GOV/SHANNON POWERSOVÁ/29. 2. 2024/JS

Příležitosti na rozvíjejícím se indickém trhu s vínem

Přístup k vínu má jen malá část obyvatel, což však v měřítku nejlidnatější země světa není zanedbatelné. Ne všichni z 1,4 miliardy obyvatel této země jsou však potenciálními konzumenty vína. Konzumace alkoholu je zakázána ve 3 z 29 států země a navíc alkohol není snadno a kulturně přijímán na všech úrovních společnosti. Legální věk pro konzumaci alkoholu se v jednotlivých státech liší, obecně se pohybuje mezi 20 a 25 lety. Nepijí jako rodina, existuje sexuální i generační rozdělení, a dokonce i v pokrokových rodinách se alkohol někdy konzumuje tajně. Přesto je Indie předním světovým výrobcem a spotřebitelem whisky. Spotřeba alkoholu je soustředěna do městských oblastí, kde žije třetina indické populace. Konzumace vína je dostupná pouze pro vyšší střední třídu s příjmy nad 1 000 eur měsíčně, která má 430 milionů potenciálních spotřebitelů, ale reálných konzumentů vína v Indii může být 25 až 50 milionů lidí. Asi 15 až 20 milionů Indů má finanční prostředky a chuť kupovat dovážená francouzská vína. Finanční aspekt je klíčovým faktorem, protože vína jsou vysoce zdaněna. Vstupní cla dosahují 150 % vstupní ceny. Indická vína tvoří 70–80 % spotře-

by vína v zemi a v roce 2023 se prodalo 34–38 milionů lahví vína z dovozu.

Nejvíce se konzumuje červené víno, které tvoří přibližně dvě třetiny celkového objemu. Dovozy do značné míry dominuje Austrálie, a to především díky společnosti Jacob's Creek, které se daří prodávat levnější vína než ta vyrobená v Indii. Zatímco Austrálie využívá dohody o volném obchodu pro svá vína, která stojí více než 5 dolarů, značce vlastněné společností Pernod-Ricard se daří nabízet dovážená vína, která stojí kolem 1 dolaru, a tudíž se na ně tyto celní dohody nevztahují, a pak se prodávají konečnému spotřebiteli za 10 až 15 dolarů, tedy levněji než vína vyrobená v Indii. Vína vyrobená z mezinárodních odrůd révy vinné, která bývají ovocná a sladká, jsou velmi žádaná, přičemž spotřebitelé nejlépe chápou jednodrudivá vína. Silně roste poptávka po růžových vínech, šumivých vínech a šampaňském. Skupina Moët-Hennessy se svou značkou Chandon vyráběnou v Indii zásobuje polovinu trhu se šumivými víny na subkontinentu. Indický trh vyžaduje konkurenceschopné ceny, a proto pravděpodobně vyžaduje nabídku šitou na míru. Distribuce vína, kterou dříve zajišťoval výhradně stát, nyní prochází zásadní změnou, což je pozitivní faktor pro pronikání vína do zvyklostí lidí. Od velmi archaických pouličních prodejen se dostali k nástupu soukromých hráčů, kteří rozvíjejí prémiové prodejny založené na zážitku z vína.

Co se týče dovážených francouzských vín, tvoří většinu objemu CHZO Pays d'Oc, Bordeaux a Champagne, přičemž apelace Champagne vede z hlediska hodnoty díky vyšší cenové hladině. Na rychle se měnícím trhu, který je poznamenán vzděláváním ve vinařství, jež se řídí mezinárodními standardy nového světa, je třeba doprovodit vstup na indický trh nezbytnou komunikací. Dovozy obvykle požadují rozpočet věnovaný propagaci a mladí Indové chtějí vidět něco nového, pokud jde o komunikaci a balení. Akce s účastí vlivných osobností jsou také vynikajícím způsobem, jak zvýšit povědomí o značce, což je zásadní prvek, pokud chcete na tomto trhu přežít.

VITISPHÉRE/OLIVIER BAZALGE/8. 3. 2024/JS

Polsko předložilo EK k notifikaci návrh metodiky integrované produkce hroznů

Polsko dne 8. 3. předložilo Komisi k notifikaci návrh metodiky integrova-

né produkce hroznů. IP je vnitrostátní systém jakosti potravin, který zahrnuje udržitelné využívání technického a biologického pokroku v oblasti pěstování, ochrany rostlin a hnojení, jehož hlavním cílem je péče o lidské zdraví a životní prostředí. Díky tomuto režimu je možné získávat a uvádět na trh vysoce jakostní plodiny se štítkem označujícím integrovanou rostlinnou produkci. Základním požadavkem systému integrované produkce rostlin je kromě absolvování specializovaného školení pěstování podle specifických metodik schválených hlavním inspektorem ochrany rostlin a osiva. Metodika obsahuje informace o výsadbě, péči, ochraně a sklizni týkající se dané plodiny. Tyto informace musí být doplněny o prvky, jako jsou: správná agrotechnika, racionální hnojení na základě skutečných potřeb rostlin a v odůvodněných případech používání přípravků na ochranu rostlin, které představují nejmenší riziko pro zdraví lidí a zvířat a pro životní prostředí. Kontrolu producentů rostlin, kteří používají IP, včetně ověření správného provádění požadavků stanovených metodikami integrované produkce rostlin, provádějí oprávněné subjekty. Systém integrované rostlinné produkce definuje požadavky na produkty, které přesahují požadavky stanovené Evropskou unií, a zajišťuje vyšší jakost produktu ve srovnání s podobnými produkty, které splňují požadavky obecně platných předpisů. Systém integrované produkce musí rovněž přesahovat rámec standardních požadavků integrované ochrany rostlin. Mezi charakteristické rysy systému patří mimo jiné přísnější kritéria pro výběr přípravků na ochranu rostlin. Je třeba rovněž poznamenat, že podle ustanovení článku 55 zákona ze dne 8. března 2013 o přípravcích na ochranu rostlin je integrovaná produkce rostlin dobrovolným systémem.

TRIS - EVROPSKÁ KOMISE/22. 3. 2024/JS

Anglické vinařství vyhlíží robotickou budoucnost

V rámci výzkumného projektu nazvaného „Integrated Human-Augmented Robotics and Intelligent Sensing Platform for Precision Viticulture“ bude technologická firma a univerzitní výzkumníci spolupracovat s výrobcem šumivých vín Saffron Grange na vývoji řešení založených na umělé inteligenci,

kteří umožní robotickou automatizaci úkolů, jako je řez révy a sklizeň hroznů. Konečným cílem výzkumu je výrazně zvýšit produktivitu a udržitelnost britského vinařství a zároveň zajistit konkurenční výhodu na světovém trhu.

Technologie umožní pěstitelům na dálku sledovat zdravotní stav úrody, včas identifikovat potenciální problémy a přijmout vhodná opatření, což povede k lepší celkové kvalitě úrody a vyšším výnosům. Systém přesné manipulace a vnímání s rozhraním virtuální reality umožní pěstitelům provádět úkony, jako je řez révy a sklizeň hroznů, efektivněji a přesněji, což sníží náklady na pracovní sílu, emise a závislost na sezónní migraci. Komponenty s umělou inteligencí připojené ke cloudu pomohou automatizovat obecné úkoly a zvýšit tak efektivitu.

THE DRINKS BUSINESS.COM/JAMES EIVISON/8. 2. 2024/JS

Pouze podprůměrný objem sklizně v roce 2023 v Rakousku

Konečné statistiky sklizně ročníku 2023, které rakouský statistický úřad tradičně zveřejňuje až na začátku března, potvrzují předchozí odhady: Byla to malá sklizeň. K 30. listopadu byla v Rakousku pro rok 2023 stanovena produkce vína ve výši 2,33 mil. hl. To bylo 7 % pod průměrem posledních pěti let a 8 % pod produkcí roku 2022, přičemž červeného vína bylo o 15 % méně než v předchozím roce (668,8 tis. hl; -13 % oproti pětiletému průměru) a pokles byl větší než u bílého vína, které s 1,66 mil. hl bylo jen 4 % pod rokem 2022 (3 % pod pětiletým průměrem). V Dolním Rakousku byl pokles objemu výroby (-5 % oproti roku 2022) výrazně nižší než v ostatních spolkových zemích, a to díky vysokému podílu bílého vína. Stejně jako v předchozích letech byly povětrnostní podmínky ve vinařském roce 2023 náročné. Vzhledem k poměrně pozdnímu kvetení nedošlo k poškození mrazem. Střídala se období dešťů a veder, přičemž celkově spadlo více srážek než v předchozích letech, což v některých případech vedlo ke zvýšenému tlaku houbových chorob. Zatímco ojedinělé krupobití mělo jen malý dopad, Štýrsko bylo na začátku srpna postiženo silnými srážkami, z nichž některé byly masivní.

Burgenland zaznamenal produkci 584 000 hektolitřů vína, což je o 11 % méně ▶

než v roce 2022 (-9 % ve srovnání s pětiletým průměrem). Červeného vína bylo vyrobeno 326,6 tis. hl (-16 % oproti roku 2022) a bílého vína 257,4 tis. hl (-5 % oproti roku 2022). S výjimkou oblasti Neusiedlersee-Hügelland, která získala stejné množství jako v předchozím roce, zaznamenaly všechny oblasti výrazný pokles. Produkce vína v Dolním Rakousku byla s 1,53 mil. hl o 5 % nižší než v roce 2022 a o 4 % nižší než pětiletý průměr. Zatímco produkce bílého vína byla o 2 % nižší než v předchozím roce a činila 1,23 mil. hl, červené víno zaznamenalo výraznější pokles o 15 % na 296,9 tis. hl. S výjimkou regionu Wagram (137 100 hl; +1 % oproti roku 2022) zůstal objem výroby ve všech regionech pod úrovní předchozího roku. Nejvyšší pokles byl zaznamenán v Thermenregionu (-16 %). Weinviertel zaznamenal s 856,1 tis. hl pokles o 5 % oproti roku 2022. Ve Wachau klesl objem výroby o 7 % a v Kremstalu i Kamptalu o 4 %. Při pohledu na průměrné výnosy Kremstal a Weinviertel jednoznačně vedou. V důsledku nepříznivých klimatických podmínek zaznamenalo Štýrsko nejvyšší pokles v porovnání s ostatními spolkovými zeměmi. Objem 190,7 tis. hl byl o 17 % nižší než v předchozím roce a o 19 % nižší než pětiletý průměr. V jižním Štýrsku poklesla produkce vína oproti roku 2022 o 21 % a ve Vulkanlandu Štýrsko o 14 %. Ve Vídni činila produkce 22 900 hl, což je o 13 % méně než v předchozím roce a o 10 % méně než pětiletý průměr.

Z hlediska vinařských produktů byl objem jakostních a přívlastkových vín o 6 % nižší než v roce 2022 a činil 2,16 milionu hektolitrů (-6 % oproti pětiletému průměru). Výroba bílých jakostních a přívlastkových vín byla s 1,56 mil. hl o 3 % nižší než v roce 2022, zatímco výroba jakostních červených vín byla o 13 % nižší než v roce 2022 a činila 603,8 tis. hl. V segmentu víno/zemské víno (včetně odrudových a fortifikovaných vín) bylo vyrobeno 132,7 tis. hl, což je o 29 % méně než v předchozím roce (-20 % oproti pětiletému průměru). Objem bílého zemského vína klesl o 24 % na 87 100 hl, zatímco výroba červeného zemského vína se snížila o 37 % na 45 600 hl.

DER WINZER/7. 3. 2024/JS

Sklizeň hroznů 2023 v Německu

Spolkový statistický úřad (Destatis) zveřejnil údaje o produkci vína v roce

2023. Podle těchto údajů bylo v roce 2023 v Německu vyrobeno 8,6 mil. hl vína a moštu. To znamená o 344 000 hektolitrů (3,9 %) nižší než v předchozím roce. V porovnání s průměrem let 2017 až 2022 bylo vyrobeno o 28 000 hl neboli 0,3 % méně vína a moštu. Po roce 2016 se jedná o třetí nejvyšší objem po letech 2018 (10,3 mil. hl) a 2022 (8,9 mil. hl). Dobré dvě třetiny (68,5 %) vín vyrobených v roce 2023 tvořila bílá vína, zatímco necelá třetina (31,5 %) byla červená vína (včetně růžového vína a klaretu). V přepočtu na 0,75litrové lahve činila výroba vína a cideru v roce 2023 přibližně 1,1 miliardy lahví.

Z celkové produkce vína a cideru v roce 2023 činil podíl vína s přívlastkem 23,7 % (2,0 mil. hl). Tento podíl byl vyšší než v roce 2022, kdy bylo na víno s přívlastkem zpracováno 21,3 % vína. V roce 2023 bylo vyrobeno také 6,2 mil. hl jakostního vína (72,6 %) a 314 tis. hl zemského vína (3,7 %).

DDW/22. 3. 2024/JS

2023: Nejmenší úroda hroznů v Itálii od roku 1947

Italské ministerstvo zemědělství, potravinové suverenity a lesnictví oznámilo konečný objem sklizně pro rok 2023. S objemem 38,3 milionu hektolitrů a ztrátou 23,2 % oproti roku 2022 byla sklizena nejnižší úroda v poválečném období. Údaje zhruba odpovídají výrazně snížené prognóze sklizně, kterou na konci listopadu 2023 zveřejnilo Assoenologi, Ismea a sdružení UIV. Ztráty jsou způsobeny především napadením padlím révy ve střední a jižní Itálii, kde bylo zasaženo až 60 % sklizně. Ještě letní průběh září měl sice pozitivní vliv na kvalitu hroznů, ale zároveň snížil jejich hmotnost a vedl tak k dalšímu snížení objemu. Podle společného monitoru Assoenologi, Ismea a UIV tvoří téměř 52 % produkce v Itálii vína s CHOP, 25 % vína s CHZO a zbytek tvoří ostatní vína Itálie, částečně i s označením odrůdy.

WEINWIRTSCHAFT/18. 3. 2024/JS

Italská inflace u vína v roce 2023

Inflační tlaky nešetří ani sektor vína, který v roce 2023 zaznamenal výrazný růst cen (+5 %), zejména v moder-

ní distribuci (hyper- a supermarket) a diskontních prodejnách. Tržby za rok dosáhly téměř 3,3 miliardy EUR, což představuje zlepšení o 2,8 % oproti roku 2022, avšak při poklesu nakoupených objemů o více než 2 % na 8,2 milionu hektolitrů s průměrnou cenou 3,97 €/l. Podrobněji řečeno, v obchodech typu hyper-, super- a minimarket, které představují více než polovinu prodaného vína jak v objemu, tak v hodnotě (5,1 mil. hektolitrů, -2,1 %, za 2,4 mld. eur, +2,9 %, s průměrnou cenou 4,7 €/l, při +5,9 %), byl zaznamenán při prodeji tichých a šumivých vín nárůst hodnoty, ale snížení množství, zejména u červených vín, což je důsledek ekonomické situace. Krize červených vín ve velko-distribuci však sahá daleko do minulosti: mezi lety 2017 a 2022 již objem prodeje klesl o více než 10 %, oproti stagnaci bílých vín a explozi šumivých vín. Při pohledu na diskonty však v roce 2023 tento kanál zaznamenal nárůst hodnoty prodeje oproti poklesu objemu společnému pro obě kategorie (tichá i šumivá). V tomto kanálu se pohybuje velké množství vína v objemu 2,2 mil. hl (-3,7 %), avšak za skromnou hodnotu 577 mil. € (+1,8 %) a s vůbec nejnižší průměrnou cenou za litr, která činí 2,5 €/l (i když se zvýšila o 5,7 %). Kategorie vín s CHOP a CHZO obecně uzavřely rok s mírným nárůstem hodnoty, aniž by se však dokázaly zotavit z hlediska objemů. Podobná situace byla i u šumivých vín.

Na druhé straně v oblasti elektronického obchodování pokračuje online prodejní kanál po rekordních výsledcích z minulých let v poklesu, a to do té míry, že výsledek pro rok 2023 je negativní jak pro tichá a perlivá vína, tak pro šumivá vína. Podle sledovaných panelových údajů klesla hodnota prodeje na 45 mil. € (-11,4 %), za 69 000 hl (-7,3 %) a s průměrnou cenou 6,47 €/l, která zůstává i přes pokles o -4,4 % jednoznačně nejvyšší. Na druhou stranu byl zajímavý výkon kanálu Cash&Carry. V roce 2023 vykázal tento kanál lepší prodejní výsledky než v předchozím roce, a to jak u tichých, tak u šumivých vín. K dobrým výsledkům přispěla letní sezóna, která spolu s návratem zahraničních turistů podpořila prodeje v restauračním a veřejném sektoru. Mozaika potvrzuje trend klesající spotřeby vína, přinejmenším v domácí sféře, při růstu výdajů, který je zřejmě celý spojen pouze a výhradně s inflací.

WINENEWS.IT/1. 3. 2024/JS

Rok 2023 byl pro vývoz francouzského vína nejhorší za posledních 15 let

Vývoz francouzského vína do celého světa klesl na 1,28 miliardy litrů za 12 miliard eur, meziročně je to v objemu o 9 % a ve finační hodnotě o 3 %. Ale Francie v tom není sama, méně vína v důsledku inflace vyvezly i ostatní vinařské země: Itálie -1 % (2,1 miliardy litrů), Španělsko -4 % pro (2 miliardy litrů), Chile -18 % (682 milionů litrů), Austrálie -3 % (621 milionů litrů), Jihoafrická republika -20 % (349 milionů litrů).

Německo zůstává hlavní vývozní destinací s poklesem o 8 % objemu, vývoz do Spojených států klesl dokonce o 13 %. Ale vývoz se snížil i do dalších států: Anglie (-6 %), Belgie (-5 %), Nizozemska (-9 %), Kanady (-10 %), Číny (-26 %) a Japonska (-14 %). Z hlediska hodnoty jsou poklesy mnohem menší (-8 % ve Spojených státech, stabilní ve Velké Británii, -2 % v Německu, -3 % v Belgii, -5 % v Japonsku atd.) Tendence k nižším objemům a vyšším průměrným cenám je patrná také u šampaňských vín (-11 % objem, -1 % hodnota), tichých vín s chráněným označením původu (-10 % objem, -4 % hodnota), vín s CHZO (-8 % a -4 %) a ostatních vín (-6 % a -1 %).

VITISPHÉRE/ALEXANDRE ABELLAN/25. 3. 2024/JS

Rakouský vývoz vína mírně zvýšil svou hodnotu

Po pravidelných exportních rekordech v současnosti obtížná hospodářská situace poněkud zpomaluje i rakouský vývoz vína. Hodnota vývozu se v roce 2023 zvýšila jen mírně na 238 mil. €, přičemž objem vývozu vykazuje klesající tendenci, což je způsobeno výrazným poklesem vývozu nebaleného vína. Statistický úřad Rakouska nyní zveřejnil předběžné celoroční údaje o vývozu za rok 2023. V loňském roce bylo vyvezeno celkem 65 milionů litrů (přibližně roční produkce vína ČR) rakouského vína v hodnotě 238,2 milionu eur. To odpovídá nárůstu hodnoty o 2,7 % při poklesu objemu o 4,7 %. V důsledku toho vzrostla průměrná cena za litr na historické maximum 3,66 €. Srovnání se zahraničím ukazuje, že Rakousko je jednou z mála vinařských zemí, která je v současné době vůbec schopna dosáhnout růstu exportu. (Například ČR vy-

vezla jenom 44 % objemu svého vývozu z roku 2022 a v hodnotě to bylo jenom 41 %). Vzrostla hodnota vývozu rakouských lahvových bílých vín o 7,3 % a lahvových červených vín o 3,4 %. Hodnota sudových vín celkově klesla o 3,2 % a objem o 23,4 %. Vývoz byl v loňském roce obzvláště obtížný pro rakouská perlivá vína (-35,7 % hodnoty vývozu) a šumivá vína (-27,1 % hodnoty vývozu).

Německo, nejdůležitější a cenově nejcitlivější vývozní trh, zvýšilo svou hodnotu o pozoruhodných 14,8 % a poprvé překročilo hranici 100 mil. €. Rakousko zde tedy dosáhlo téměř poloviny (45,6 %) svých příjmů z vývozu vína. V dalších nejdůležitějších exportních zemích Rakousko utrpělo ztráty hodnoty: Švýcarsko (-15,5 %), Nizozemsko (-2,2 %), USA (-11,5 %) a na severovýchodních monopólních trzích (Finsko, Norsko, Švédsko; -4,1 %). Naopak růst byl zaznamenán v Kanadě (+16,7 %) a na asijských trzích (Čína, Hongkong, Japonsko, Singapur, Jižní Korea; +11,3 %).

DER WINZER/27. 3. 2024/JS

Zvýšení hodnoty vývozu německého vína

Navzdory poklesu prodeje dosáhla německá vína v roce 2023 vyššího obratu v zahraničí než v předchozím roce. Zatímco objem vývozu klesl o 2 % na 1,15 milionu hektolitřů, hodnota vývozu vzrostla o 4 % na 384 milionů eur. Zvláště dobře si vedly skandinávské monopólní trhy Švédska a Finska. Ve Švédsku bylo zaznamenáno 80 000 hektolitřů (+22 %) a 20 milionů eur (+29 %). Německá bílá vína jsou na švédském trhu na druhém místě v žebříčku obratu bílých vín a na třetím místě v žebříčku objemu prodeje bílých vín. Německý export se zvýšil také ve Finsku, kde se údaje o objemu prodeje zvýšily o 3 % a hodnota o 9 %. Čtvrtou nejvýznamnější exportní destinací pro německá vína se poprvé stalo Polsko se stabilním objemem prodeje 109 000 hektolitřů a nárůstem obratu o 16 % na 26 milionů eur. Nizozemsko, třetí nejvýznamnější exportní destinace, zaznamenalo při stabilním prodeji rovněž desetiprocentní nárůst obratu.

Průměrné ceny na dvou nejdůležitějších exportních trzích, v USA (4,53 €/l, +21 centů) a Norsku (4,68 €/l, +28 centů), vzrostly, ačkoli objem vývozu klesl o 7 % (USA), resp. 2 % (Norsko). Celkem

41 % celkového německého vývozu bylo rozděleno mezi 4 hlavní uvedené země.

WEINWIRTSCHAFT/5. 3. 2024/JS

Spotřeba vína v Číně a Japonsku klesá, včetně italského vína

Asijský trh s vínem uvízl, a i když v minulosti došlo k určitým oživením, stabilita je stále ještě něco vzdáleného. Číslo OEMV, španělské observatoře trhu s vínem, hovoří sama za sebe a ukazuje na realitu v obtížích. Čína, kterou obývá více než 1,4 miliardy lidí, snížila v roce 2023 dovoz vína o 26 % v objemu a 15,2 % v hodnotě, což odpovídá 249 milionům litrů a 8,2 miliardám jüanů (něco přes 1 miliardu eur). To je na hony vzdáleno rekordním číslem z roku 2017 se 751 mil. l a 18,85 mld. jüanů, kdy byla země draka do té doby nejrychleji rostoucím trhem na světě, ale v posledních letech se prudce zařadila zpátečka a z dovozu zůstalo nerealizovaných 502 mil. l vína (-67 %) a 10,63 mld. jüanů (-56 %). V roce 2023 se průměrná cena zvýšila o 14,7 % na 33,01 jüanu/l (v přepočtu 4,30 €/l), což je historické maximum, a poprvé tak překonala hranici 30 jüanů. V roce 2023 se pokles hodnoty i objemu týkal všech druhů vína. Dovozy vévodilo lahvové víno se 152,2 mil. l (-30,2 %) a 7 mld. jüanů (-14,2 %), což pokrývá 61 % objemu a 86,3 % celkové hodnoty. Nebalené víno ztratilo nejméně na objemu (-17,8 %), jeho nákupy se promítly do 88 mil. l. Špatně si vedla také šumivá vína, která se zastavila na 5,9 mil. litrů (-28,4 %), přestože jejich hodnota klesla o 4,9 %, tj. o 559 milionů jüanů.

Pokud se zaměříme na dodavatelské země Číny, kterých bylo v roce 2023 celkem 58, mezi prvními deseti, což je přibližně 96,5 % z celkového objemu, rostly pouze Jihoafrická republika (+13,4 %) a Nový Zéland (+19,3 %) v objemu. V hodnotě to bylo +9,3 % (JAR) a +0,5 % (Nový Zéland), ale nejvíce v případě USA (+10,6 %). Prvním dodavatelem je Francie s 3,9 mld. jüanů (-11,6 %), před Chile s 1,58 mld. jüanů (-27,7 %), Itálií s 831 mil. jüanů (-9,2 %), Španělskem se 475 mil. jüanů (-30,9 %) a USA s 360 mil. jüanů (+10,6 %). V žebříčku podle objemu jsou ztráty na prvních čtyřech místech velké: vede Chile se 110,6 mil. l (-17,9 %), před Francií s 64 mil. l (-29,4 %), Španělskem s 20,8 mil. l (-48,6 %) a Itálií se 17,9 mil. l (-31,5 %). ▶

Děsivý je propad Argentiny, desátého dodavatele, která ztrácí 60,4 % a dováží jen 2,5 mil. l. Itálie si pohoršila také v šumivých vínech, a to o 97,6 mil. jüanů (-12,6 %) a 3,13 mil. l (-29,7 %), zatímco Francie v hodnotovém vyjádření s „bublinkami“ roste (423,7 mil. jüanů, +0,2 %).

Z Číny do Japonska: V roce 2023 zvýšilo hodnotu dovozu vína o 2 % a dosáhlo 250 mld. jenů (1,5 mld. €), což je historický rekord, ale v objemu se číslo snížilo o 12,4 % na 232 mil. l, což je nejméně za posledních 12 let, při rekordní průměrné ceně (1 078 jenu/l), která již třetím rokem

po sobě výrazně vzrostla, a to v době silného oslabení jenu vůči ostatním měnám. V hodnotovém vyjádření byly v porovnání s rokem 2022 s výjimkou šumivých vín (+8 %, ale s 20% nárůstem ceny) všechny ostatní kategorie záporné, tj. lahvové víno (-1,3 %), volně ložené (-11,7 %) a bag-in-box (-14,6 %). Klesly také objemy, a to šumivých vín (-10,4 %), lahvových vín (-11,5 %), volně ložených vín (-18,5 %) a bag in box (-14,6 %). Japonsko dováželo vína od 62 dodavatelů, v hodnotě potvrzuje své nesporné prvenství Francie s s nárůstem o 1,49 mld.

jenů (+5 %), před Itálií o něco málo přes 30 mil. jenů, tedy s mírným nárůstem o 1,8 %. Na třetím místě se umístily Chile (20,147 mld. jenů, -3,7 %), Spojené státy (18,783 mld. jenů, -7,3 %) a Španělsko (15,653 mld. jenů, -2,1 %). V první desítce se kromě Francie a Itálie zvýšila hodnota, ale v tomto případě s marginálním podílem na trhu, také u Německa (+7,2 %), Nového Zélandu (+3,6 %) a Portugalska (+13,2 %). Při pohledu na objem jsou mezi prvními deseti dodavatelskými zeměmi všechna čísla záporná.

WINENEWS.IT/8. 3. 2024/JS